

SÉANCE DU JEUDI 20 FÉVRIER 1997

VERGADERING VAN DONDERDAG 20 FEBRUARI 1997

SOMMAIRE :

EXCUSÉS :

Page 2461.

COMMUNICATIONS :

Page 2461.

1. Transmission d'un arrêté royal.
2. Cour d'arbitrage.
3. Conseil de la concurrence.
4. Rapport sur la mise en œuvre du régime transitoire de la T.V.A.
5. Protection de la vie privée.

PROPOSITIONS DE LOI (Dépôt) :

Page 2462.

M. Verreycken. — Proposition de loi modifiant les articles 368 à 371 du Code pénal, relatifs à l'enlèvement des mineurs.

M. Moens. — Proposition de loi modifiant la loi du 7 juillet 1969 déterminant le cadre du personnel des cours et tribunaux du travail.

DEMANDES D'EXPLICATIONS (Dépôt) :

Page 2462.

Mme Willame-Boonen au secrétaire d'État à la Coopération au Développement sur « le nouvel arrêté royal relatif aux O.N.G. ».

Mme Willame-Boonen au ministre des Affaires étrangères sur « la situation humanitaire dans l'est du Zaïre ».

M. Devolder au ministre des Affaires sociales sur « le déremboursement de nombreuses préparations magistrales et spécialités ».

M. Mouton au vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur « les délais laissés aux communes pour s'adapter aux nouvelles conditions auxquelles elles peuvent conclure un contrat de sécurité ou bénéficier d'une aide financière pour le recrutement de personnel supplémentaire dans le cadre de leur service de police ».

INHOUDSOPGAVE :

VERONTSCHULDIGD :

Bladzijde 2461.

MEDEDELINGEN :

Bladzijde 2461.

1. Overzending van een koninklijk besluit.
2. Arbitragehof.
3. Raad voor de Mededinging.
4. Verslag over de tenuitvoerlegging van het overgangsstelsel van de BTW.
5. Bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

WETSVOORSTELLEN (Indiening) :

Bladzijde 2462.

De heer Verreycken. — Wetsvoorstel tot wijziging van de artikelen 368 tot 371 van het Strafwetboek, betreffende de ontvoering van minderjarigen.

De heer Moens. — Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 7 juli 1969 tot vaststelling van de personeelsformatie van de arbeidshoven en -rechtbanken.

VRAGEN OM UITLEG (Indiening) :

Bladzijde 2462.

Mevrouw Willame-Boonen aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over « het nieuwe koninklijk besluit betreffende de NGO's ».

Mevrouw Willame-Boonen aan de minister van Buitenlandse Zaken over « de menonwaardige toestanden in het oosten van Zaïre ».

De heer Devolder aan de minister van Sociale Zaken over « het niet meer terugbetalen van talrijke magistrale bereidingen en specialiteiten ».

De heer Mouton aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over « de termijnen die aan de gemeenten zijn toegekend om te voldoen aan de voorwaarden waaronder ze een veiligheidscontract kunnen sluiten of financiële hulp genieten voor aanwerving van bijkomend personeel in het kader van hun politiedienst ».

Mme Mayence-Goossens au secrétaire d'État à la Coopération au Développement sur «la situation à l'est du Zaïre».

M. Destexhe au ministre de la Santé publique et des Pensions sur «l'amiante».

PROPOSITIONS (Prise en considération):

Pages 2463 et 2485.

M. Santkin. — Proposition de loi relative aux ressources prises en considération pour le calcul du minimum de moyens d'existence.

Mme Delcourt-Pêtre et consorts. — Proposition de résolution relative au rétablissement des droits de l'homme et au processus de paix au Soudan.

Mme Bribosia-Picard et consorts. — Proposition de résolution relative à l'égalité entre les hommes et les femmes en matière de réforme des pensions des travailleurs salariés.

QUESTIONS ORALES (Discussion):

Question orale de M. Anciaux au Premier ministre sur «la prolongation éventuelle du mandat de M. Wathelet comme juge à la Cour de justice de Luxembourg».

Orateurs: **M. Anciaux, M. Dehaene**, Premier ministre, p. 2463.

Question orale de M. D'Hooghe au vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur «la protection des lois du client dans ses rapports avec une institution de crédit».

Orateurs: **M. D'Hooghe, M. Maystadt**, vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur, p. 2463.

Question orale de M. Bock au ministre de la Santé publique et des Pensions sur «la cotisation de solidarité à charge des pensionnés».

Orateurs: **M. Bock, M. Colla**, ministre de la Santé publique et des Pensions, p. 2465.

Question orale de M. Hatry au ministre des Affaires étrangères sur «la non-transposition de directives européennes par la Belgique et le début de la procédure d'infraction».

Orateurs: **M. Hatry, M. Colla**, ministre de la Santé publique et des Pensions, p. 2466.

Question orale de Mme de Bethune au ministre de la Santé publique et des Pensions sur «l'enregistrement des médicaments».

Orateurs: **Mme de Bethune, M. Colla**, ministre de la Santé publique et des Pensions, p. 2467.

Question orale de M. Chantraine au ministre des Affaires sociales sur «le remboursement des analogues de la L.H.R.H. dans le traitement des fibromes utérins».

Orateurs: **M. Chantraine, Mme De Galan**, ministre des Affaires sociales, p. 2468.

Question orale de M. Devolder au ministre des Transports sur «le contrat de gestion de la S.N.C.B.».

Orateurs: **M. Devolder, M. Daerden**, ministre des Transports, p. 2469.

Mevrouw Mayence-Goossens aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over «de toestand in het oosten van Zaïre».

De heer Destexhe aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «het asbest».

VOORSTELLEN (Inoverwegingneming):

Bladzijden 2463 en 2485.

De heer Santkin. — Wetsvoorstel betreffende de inkomsten waarmee rekening wordt gehouden bij de berekening van het bestaansminimum.

Mevrouw Delcourt-Pêtre c.s. — Voorstel van resolutie betreffende het herstel van de mensenrechten en het vredesproces in Sudan.

Mevrouw Bribosia-Picard c.s. — Voorstel van resolutie betreffende de gelijkheid van mannen en vrouwen ten aanzien van de hervorming van de pensioenregeling voor werknemers.

MONDELINGE VRAGEN (Bespreking):

Mondelinge vraag van de heer Anciaux aan de eerste minister over «de mogelijke verlenging van het mandaat van de heer Wathelet als rechter bij het Hof van Justitie te Luxembourg».

Sprekers: **de heer Anciaux, de heer Dehaene**, eerste minister, blz. 2463.

Mondelinge vraag van de heer D'Hooghe aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over «de bescherming van de rechten van een cliënt in relatie tot een kredietinstelling».

Sprekers: **de heer D'Hooghe, de heer Maystadt**, vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel, blz. 2463.

Mondelinge vraag van de heer Bock aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «de solidariteitsbijdrage van de gepensioneerden».

Sprekers: **de heer Bock, de heer Colla**, minister van Volksgezondheid en Pensioenen, blz. 2465.

Mondelinge vraag van de heer Hatry aan de minister van Buitenlandse Zaken over «het instellen van de inbreukprocedure tegen België wegens het niet-omzetten van de Europese richtlijnen».

Sprekers: **de heer Hatry, de heer Colla**, minister van Volksgezondheid en Pensioenen, blz. 2466.

Mondelinge vraag van mevrouw de Bethune aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «de registratie van geneesmiddelen».

Sprekers: **mevrouw de Bethune, de heer Colla**, minister van Volksgezondheid en Pensioenen, blz. 2467.

Mondelinge vraag van de heer Chantraine aan de minister van Sociale Zaken over «de terugbetaling van LHRH-agonisten bij de behandeling van uterusfibromen».

Sprekers: **de heer Chantraine, mevrouw De Galan**, minister van Sociale Zaken, blz. 2468.

Mondelinge vraag van de heer Devolder aan de minister van Vervoer over «het beheerscontract van de NMBS».

Sprekers: **de heer Devolder, de heer Daerden**, minister van Vervoer, blz. 2469.

Question orale de M. Goris au vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur « l'achat de 9 500 bottes en caoutchouc pour la gendarmerie ».

Orateurs : **M. Goris, M. Vande Lanotte**, vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur, p. 2469.

Question orale de M. Hostekint au ministre de la Justice sur « l'état d'avancement de l'enquête sur l'assassinat de Karel Van Noppen ».

Orateurs : **M. Hostekint, M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 2470.

Question orale de M. Boutmans au ministre de la Justice sur « le questionnaire sur l'emploi du temps des magistrats et sur les moyens à leur disposition ».

Orateurs : **M. Boutmans, M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 2471.

Question orale de M. Verreycken au ministre de la Justice sur « la commande d'autobus destinés aux T.E.C. ».

Orateurs : **M. Verreycken, M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 2472.

Question orale de M. Mahoux au ministre de la Justice sur « le recours à des médiums dans les enquêtes judiciaires ».

Orateurs : **M. Mahoux, M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 2472.

ORDRE DES TRAVAUX :

Orateurs : **MM. Erdman, Van Hauthem, M. le président**, p. 2473.

Orateur : **M. le président**, p. 2484.

RÉVISION DE LA CONSTITUTION :

Révision de l'article 130 de la Constitution, de manière à transférer à la Communauté germanophone l'emploi des langues dans l'enseignement.

Discussion. — *Orateurs* : **MM. Chantraine, rapporteur, Foret, Anciaux, Goris**, p. 2474.

PROPOSITIONS DE LOI (Reprise de la discussion d'articles et votes) :

Proposition de loi modifiant la loi provinciale.

Proposition de loi relative à la démocratisation des provinces.

Proposition de loi modifiant la loi provinciale du 30 avril 1836 et de la loi du 19 octobre 1921 organique des élections provinciales.

Proposition de loi modifiant la loi provinciale, la loi du 19 juillet 1976 instituant un congé pour l'exercice d'un mandat politique et la loi du 18 septembre 1986 instituant le congé politique pour les membres du personnel des services publics.

Proposition de loi modifiant la loi du 11 avril 1994 relative à la publicité de l'administration en vue de rendre applicable aux autorités provinciales les dispositions sur la transparence administrative.

Proposition de loi modifiant la loi provinciale en vue de renforcer l'information des conseillers provinciaux.

Proposition de loi modifiant la loi provinciale.

Mondelinge vraag van de heer Goris aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over « de aankoop van 9 500 rubberlaarzen voor de rijkswacht ».

Sprekers : **de heer Goris, de heer Vande Lanotte**, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, blz. 2469.

Mondelinge vraag van de heer Hostekint aan de minister van Justitie over « de stand van het onderzoek inzake de moord op Karel Van Noppen ».

Sprekers : **de heer Hostekint, de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 2470.

Mondelinge vraag van de heer Boutmans aan de minister van Justitie over « de vragenlijst over het tijdsgebruik van de magistraten en de middelen waarover zij beschikken ».

Sprekers : **de heer Boutmans, de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 2471.

Mondelinge vraag van de heer Verreycken aan de minister van Justitie over « de bestelling van autobussen voor de Waalse openbare vervoersmaatschappij ».

Sprekers : **de heer Verreycken, de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 2472.

Mondelinge vraag van de heer Mahoux aan de minister van Justitie over « het inschakelen van helderzienden bij gerechtelijke onderzoeken ».

Sprekers : **de heer Mahoux, de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 2472.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN :

Sprekers : **de heren Erdman, Van Hauthem, de voorzitter**, blz. 2473.

Spreker : **de voorzitter**, blz. 2484.

HERZIENING VAN DE GRONDWET :

Herziening van artikel 130 van de Grondwet, om het gebruik van de talen in het onderwijs over te dragen aan de Duitstalige Gemeenschap.

Bespreking. — *Sprekers* : **de heren Chantraine, rapporteur, Foret, Anciaux, Goris**, blz. 2474.

WETSVOORSTELLEN (Hervatting van de bespreking van artikelen en stemmingen) :

Wetsvoorstel tot wijziging van de provinciewet.

Wetsvoorstel om de provincies te democratiseren.

Wetsvoorstel tot wijziging van de provinciewet van 30 april 1836 en van de wet van 19 oktober 1921 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen.

Wetsvoorstel tot wijziging van de provinciewet, van de wet van 19 juli 1976 tot instelling van een verlof voor de uitoefening van een politiek mandaat en van de wet van 18 september 1986 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de overheidsdiensten.

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur teneinde de bepalingen met betrekking tot de doorzichtigheid van het bestuur toepasbaar te maken op de provinciale overheden.

Wetsvoorstel tot wijziging van de provinciewet met het oog op een betere informatie van de provincieraadsleden.

Wetsvoorstel tot wijziging van de provinciewet.

Proposition de loi modifiant l'article 104 de la loi provinciale en vue de retirer au président de la députation permanente sa voix délibérative.

Reprise de la discussion. — *Orateur*: **M. Vergote**, rapporteur, p. 2477.

Votes réservés, p. 2478.

Vote sur l'ensemble, p. 2483.

Explications de vote: *Orateur*: **MM. Buelens, Foret, Daras, Nothomb, Boutmans, Mme Thijs, MM. Anciaux, Pinoie, Vergote, Mouton**, p. 2481.

MOTION (Vote):

Vote sur la motion pure et simple déposée en conclusion de la demande d'explications de M. Verreycken au Premier ministre, développée en séance plénière le 6 février 1997, p. 2483.

Explications de vote: *Orateurs*: **MM. Verreycken, Anciaux, Foret**, p. 2484.

RÉVISION DE LA CONSTITUTION (Vote):

Révision de l'article 130 de la Constitution, de manière à transférer à la Communauté germanophone l'emploi des langues dans l'enseignement, p. 2485.

Explications de vote: *Orateurs*: **MM. Anciaux, Van Hauthem**, p. 2485.

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 104 van de provinciewet teneinde de voorzitter van de bestendige deputatie zijn stemrecht te ontnemen.

Hervatting van de bespreking. — *Spreker*: **de heer Vergote**, rapporteur, blz. 2477.

Aangehouden stemmingen, blz. 2478.

Stemming over het geheel, blz. 2483.

Stemverklaringen: *Spreker*: **de heren Buelens, Foret, Daras, Nothomb, Boutmans, mevrouw Thijs, de heren Anciaux, Pinoie, Vergote, Mouton**, blz. 2481.

MOTIE (Stemming):

Stemming over de eenvoudige motie ingediend tot besluit van de vraag om uitleg van de heer Verreycken aan de eerste minister, gesteld in plenaire vergadering op 6 februari 1997, blz. 2483.

Stemverklaringen: *Sprekers*: **de heren Verreycken, Anciaux, Foret**, blz. 2484.

HERZIENING VAN DE GRONDWET (Stemming):

Herziening van artikel 130 van de Grondwet, om het gebruik van de talen in het onderwijs over te dragen aan de Duitstalige Gemeenschap, blz. 2485.

Stemverklaringen: *Sprekers*: **de heren Anciaux, Van Hauthem**, blz. 2485.

PRÉSIDENCE DE M. SWAELEN, PRÉSIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 15 heures.

De vergadering wordt geopend om 15 uur.

EXCUSÉS — VERONTSCHULDIGD

MM. Coveliers, à l'étranger, et Staes, en mission à l'étranger, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren Coveliers, in het buitenland, Staes, met opdracht in het buitenland.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

COMMUNICATIONS

Transmission d'un arrêté royal

MEDEDELINGEN

Overzending van een koninklijk besluit

M. le président. — En vertu de l'article 3bis des lois coordonnées sur le Conseil d'État, le ministre des Affaires sociales transmet au Sénat, avant sa publication au *Moniteur belge*, l'arrêté royal du 4 février 1997 portant fixation pour l'année 1997 d'une cotisation sur le chiffre d'affaires de certains produits pharmaceutiques, en application de l'article 3, § 1er, 2° et 4°, de la loi du 26 juillet 1996 visant à réaliser les conditions budgétaires de la participation de la Belgique à l'Union économique et monétaire européenne.

Avec cet arrêté royal sont également transmis l'avis du Conseil d'État, le rapport au Roi ainsi que le texte du projet d'arrêté qui ont été soumis à l'avis de la section de législation du Conseil d'État.

Met toepassing van artikel 3bis van de gecoördineerde wetten op de Raad van State zendt de minister van Sociale Zaken aan de Senaat over, vóór de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad* het koninklijk besluit van 4 februari 1997 houdende de vaststelling voor het jaar 1997 van een heffing op de omzet van sommige farmaceutische producten, met toepassing van artikel 3, § 1, 2° en 4°, van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie.

Met dit koninklijk besluit worden tevens overgezonden, het advies van de Raad van State, het verslag aan de Koning alsmede de tekst van het ontwerpbesluit die voor advies aan de afdeling wetgeving van de Raad van State werden voorgelegd.

— Distribution.

Ronddeling.

Cour d'arbitrage — Arbitragehof

M. le président. — En application de l'article 76 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au président du Sénat le recours en annulation des articles 23, 30 et 49 de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions et l'article 3, § 1er, 2° et 5°, et § 2, alinéa 1er, de la loi de la même date visant à réaliser les conditions budgétaires de la participation de la Belgique à l'Union économique et monétaire européenne, introduit par L. Nussbaum et autres (numéro du rôle 1050).

Met toepassing van artikel 76 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de voorzitter van de Senaat van het beroep tot vernietiging van de artikelen 23, 30 en 49 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels en artikel 3, § 1, 2° en 5°, en § 2, alinea 1, van de wet van dezelfde datum strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie, ingesteld door L. Nussbaum en anderen (rolnummer 1050).

— Pris pour notification.

Voor kennisgeving aangenomen.

Conseil de la concurrence — Raad voor de Mededinging

M. le président. — Par lettre du 18 février 1997, le vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications a transmis au président du Sénat, en application de l'article 19, § 5, de la loi du 5 août 1991 sur la protection de la concurrence économique, le deuxième rapport d'activité (1994-1995) du Conseil de la concurrence sur l'application de ladite loi.

Bij brief van 18 februari 1997 heeft de vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie, in uitvoering van artikel 19, § 5, van de wet van 5 augustus 1991 tot bescherming van de economische mededinging, aan de voorzitter van de Senaat overgezonden, het tweede activiteitenverslag (1994-1995) van de Raad voor de Mededinging over de toepassing van deze wet.

— Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.

Verzending naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden.

*Rapport sur la mise en œuvre
du régime transitoire de la T.V.A.*

*Verslag over de tenuitvoerlegging
van het overgangsstelsel van de BTW*

M. le président. — Par lettre du 14 février 1997, le vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur a transmis au président du Sénat le rapport sur la mise en œuvre du régime transitoire de la T.V.A., établi par la section Fiscalité et Parafiscalité du Conseil supérieur des Finances, en application de l'article 100 de la loi du 28 décembre 1992 modifiant le Code de la taxe sur la valeur ajoutée et le Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe.

Bij brief van 14 februari 1997 heeft de vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel aan de voorzitter van de Senaat overgezonden, het verslag betreffende de tenuitvoerlegging van het overgangsstelsel van de BTW, opgesteld door de afdeling Fiscaliteit en Parafiscaliteit van de Hoge Raad van Financiën, met toepassing van artikel 100 van de wet van 28 december 1992 tot wijziging van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde en het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten.

— Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.

Verzending naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden.

Protection de la vie privée

Bescherming van de persoonlijke levenssfeer

M. le président. — Par lettre du 13 février 1997, le ministre de la Justice a transmis au président du Sénat, en application de l'article 90*decies* du Code d'instruction criminelle, le rapport d'évaluation sur la période du 3 février au 31 décembre 1995 de la loi du 30 juin 1994 relative à la protection de la vie privée contre les écoutes, la prise de connaissance et l'enregistrement de communications et de télécommunications privées.

Bij brief van 13 februari 1997 heeft de minister van Justitie, met toepassing van artikel 90*decies* van het Wetboek van Strafvordering, aan de voorzitter van de Senaat overgezonden, het evaluatie-rapport over de periode van 3 februari tot 31 december 1995 van de wet van 30 juni 1994 ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer tegen het afluisteren, kennismaken en opnemen van privé-communicatie en -telecommunicatie.

— Envoi à la commission de la Justice.

Verzending naar de commissie voor de Justitie.

PROPOSITIONS DE LOI — WETSVOORSTELLEN

Dépôt — Indiening

M. le président. — M. Verreycken a déposé une proposition de loi modifiant les articles 368 à 371 du Code pénal, relatifs à l'enlèvement des mineurs.

De heer Verreycken heeft ingediend een wetsvoorstel tot wijziging van de artikelen 368 tot 371 van het Strafwetboek, betreffende de ontvoering van minderjarigen.

Par ailleurs M. Moens a déposé une proposition de loi modifiant la loi du 7 juillet 1969 déterminant le cadre du personnel des cours et tribunaux du travail.

De heer Moens heeft ingediend een wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 7 juli 1969 tot vaststelling van de personeelsformatie van de arbeidshoven en -rechtbanken.

Ces propositions seront traduites, imprimées et distribuées.

Deze voorstellen zullen worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Il sera statué ultérieurement sur leur prise en considération.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

DEMANDES D'EXPLICATIONS — VRAGEN OM UITLEG

Dépôt — Indiening

M. le président. — Le bureau a été saisi des demandes d'explications suivantes :

1. de Mme Willame-Boonen au secrétaire d'État à la Coopération au Développement sur «le nouvel arrêté royal relatif aux O.N.G.»;

— Envoi à la commission des Affaires étrangères.

2. de Mme Willame-Boonen au ministre des Affaires étrangères sur «la situation humanitaire dans l'est du Zaïre»;

— Envoi à la commission des Affaires étrangères.

3. de M. Devolder au ministre des Affaires sociales sur «le déremboursement de nombreuses préparations magistrales et spécialités»;

— Envoi à la commission des Affaires sociales.

4. de M. Mouton au vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «les délais laissés aux communes pour s'adapter aux nouvelles conditions auxquelles elles peuvent conclure un contrat de sécurité ou bénéficier d'une aide financière pour le recrutement de personnel supplémentaire dans le cadre de leur service de police»;

— Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.

5. de Mme Mayence-Goossens au secrétaire d'État à la Coopération au Développement sur «la situation à l'est du Zaïre».

— Envoi à la commission des Affaires étrangères.

6. de M. Destexhe au ministre de la Santé publique et des Pensions sur «l'amiante».

— Envoi à la commission des Affaires sociales.

Het bureau heeft volgende vragen om uitleg ontvangen :

1. van mevrouw Willame-Boonen aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over «het nieuwe koninklijk besluit betreffende de NGO's»;

— Verzending naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

2. van mevrouw Willame-Boonen aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de menonwaardige toestanden in het oosten van Zaïre»;

— Verzending naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

3. van de heer Devolder aan de minister van Sociale Zaken over «het niet meer terugbetalen van talrijke magistrale bereidingen en specialiteiten»;

— Verzending naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

4. van de heer Mouton aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de termijnen die aan de gemeenten zijn toegekend om te voldoen aan de voorwaarden waaronder ze

een veiligheidscontract kunnen sluiten of financiële hulp genieten voor de aanwerving van bijkomend personeel in het kader van hun politiedienst»;

— Verzending naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken en Administratieve Aangelegenheden.

5. van mevrouw Mayence-Goossens aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over «de toestand in het oosten van Zaïre».

— Verzending naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

6. van de heer Destexhe aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «het asbest».

— Verzending naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

VOORSTELLEN — PROPOSITIONS

Inoverwegingneming — Prise en considération

De voorzitter. — Aan de orde is thans de bespreking over de inoverwegingneming van voorstellen.

L'ordre du jour appelle la discussion sur la prise en considération de propositions.

U hebt de lijst ontvangen van de verschillende in overweging te nemen voorstellen met opgave van de commissies waarnaar het bureau van plan is ze te verwijzen.

Vous avez reçu la liste des différentes propositions à prendre en considération, avec indication des commissions auxquelles le bureau envisage de les renvoyer.

Leden die opmerkingen mochten hebben, gelieven mij die vóór het einde van de vergadering te doen kennen.

Je prie les membres qui auraient des observations à formuler, de me les faire connaître avant la fin de la séance.

Tenzij er afwijkende suggesties zijn, zal ik beschouwen dat die voorstellen in overweging zijn genomen en verwezen naar de commissies die door het bureau zijn aangeduid.

Sauf suggestions divergentes, je considérerai les propositions comme prises en considération et renvoyées aux commissions indiquées par le bureau.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER ANCIAUX AAN DE EERSTE MINISTER OVER «DE MOGELIJKE VERLENGING VAN HET MANDAAT VAN DE HEER WATHELET ALS RECHTER BIJ HET HOF VAN JUSTITIE TE LUXEMBURG»

QUESTION ORALE DE M. ANCIAUX AU PREMIER MINISTRE SUR «LA PROLONGATION ÉVENTUELLE DU MANDAT DE M. WATHELET COMME JUGE À LA COUR DE JUSTICE DE LUXEMBOURG»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Anciaux aan de eerste minister over «de mogelijke verlenging van het mandaat van de heer Wathelet als rechter bij het Hof van Justitie te Luxemburg».

Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, gewezen minister van Justitie, de heer Wathelet, is een van de dertien rechters bij het Hof van Justitie in Luxemburg. Zij worden benoemd voor een periode van zes jaar. Op 6 oktober 1997 loopt het mandaat van zeven rechters af. Dit is ook het geval voor de heer Wathelet die de termijn vervulde van de heer Joliet.

Het hof vraagt een spoedige bekendmaking van de rechters wier mandaat verlengd zal worden teneinde vertraging van de momenteel aanhangige zaken door vervanging te vermijden.

De regeringen van de Lid-Staten beslissen in onderlinge overeenstemming over de benoeming van deze rechters. In de praktijk is het echter zo dat elke nationale regering zijn eigen kandidaat voordraagt.

Rekening houdend met de politieke verantwoordelijkheid van de heer Wathelet als voormalig minister van Justitie in de affaire-Dutroux, is het mijns inziens niet wenselijk dat de Belgische regering de heer Wathelet voor een herbenoeming naar voren schuift. Een in opspraak gekomen minister als rechter bij het Hof van Justitie in Luxemburg schaadt ons gehavend imago nog meer.

Graag ontvang ik een antwoord van de eerste minister op de volgende vragen.

Ten eerste, zal de Belgische regering de heer Wathelet voordragen voor een tweede ambtstermijn als rechter bij het Hof van Justitie te Luxemburg?

Ten tweede, meent de eerste minister dat de heer Wathelet de aangewezen persoon is voor een herbenoeming gelet op zijn dubieuze rol in de affaire-Dutroux?

De voorzitter. — Het woord is aan de eerste minister.

De heer Dehaene, eerste minister. — Mijnheer de voorzitter, begin september 1995 heeft de regering beslist de heer Wathelet voor te dragen als opvolger van wijlen rechter Joliet voor de verdere uitoefening van diens mandaat en voor het daarop volgende mandaat. De regering ziet op het ogenblik geen enkele reden om haar beslissing te herzien.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux voor een repliek.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, ik wist wel dat de eerste minister korte antwoorden geeft. Eigenlijk had ik verwacht dat hij zou zeggen: «We moeten de problemen pas oplossen op het ogenblik dat we ermee geconfronteerd worden.» Ik wilde dan ook op tijd een duidelijk antwoord van de regering. Dit klare antwoord van de eerste minister ontgoochelt mij echter ten zeerste. Eigenlijk houdt hij geen enkele rekening met het enorme ongenoegen dat bij de publieke opinie leeft tegenover de heer Wathelet die als minister van Justitie in het dossier-Dutroux toch duidelijk heeft gefaald. Blijkbaar houdt hij geen enkele rekening met het signaal van de publieke opinie. Hij doet alsof er niets aan de hand is, gaat over tot de orde van de dag, lacht alle bezorgdheid die bij de bevolking leeft gewoon weg en reageert alsof zulke vragen eigenlijk onverantwoord zijn. Ik heb de indruk dat de eerste minister nogmaals schade toebrengt aan het imago van ons land — wat mij op zich een zorg zal zijn — maar vooral aan het imago van het politiek bedrijf. Zijn verantwoordelijkheid op dit vlak is de jongste maanden zo enorm groot geworden en zijn arrogantie zo hemeltergend dat ik van zijn antwoord alleen met afgrijzen kennis kan nemen.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER D'HOOGHE AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN FINANCIËN EN BUITENLANDSE HANDEL OVER «DE BESCHERMING VAN DE RECHTEN VAN EEN CLIËNT IN RELATIE TOT EEN KREDIETINSTELLING»

QUESTION ORALE DE M. D'HOOGHE AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES FINANCES ET DU COMMERCE EXTÉRIEUR SUR «LA PROTECTION DES DROITS DU CLIENT DANS SES RAPPORTS AVEC UNE INSTITUTION DE CRÉDIT»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer D'Hooghe aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over «de bescherming van de rechten van een cliënt in relatie tot een kredietinstelling».

Het woord is aan de heer D'Hooghe.

De heer D'Hooghe (CVP). — Mijnheer de voorzitter, de wet van 22 maart 1993 regelt het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen. Artikel 47 van deze wet bepaalt evenwel dat de Commissie voor het Bank- en Financiewezen geen toezicht uitoefent op de relaties tussen een kredietinstelling en een bepaalde klant, behalve indien dit kadert in het toezicht op de instelling zelf. Een klant die zich benadeeld voelt, kan bijgevolg moeilijk bij de CBF terecht, aangezien deze zich vaak onbevoegd zal verklaren.

Om dit probleem op te lossen nam de Belgische Vereniging van Banken een waardevol initiatief: de oprichting van een ombudsdienst. Voor de klager kleeft hieraan echter een dubbel nadeel. Hij blijft — tenminste subjectief — met de vraag zitten of de dienst, die is opgericht door de BVB en wordt gefinancierd door de banksector, onafhankelijk kan functioneren. Het kan bovendien gebeuren dat de klant zich benadeeld voelt door een kredietinstelling die niet eens bij de BVB is aangesloten, zodat de ombudsdienst *sensu stricto* niet kan optreden. De klant heeft dan enkel de mogelijkheid zich tot de rechtbank te richten. Deze stap wordt echter niet snel gezet, aangezien het meestal gaat om kleinere bedragen, zoals ten onrechte aangerekende nalatigheidsinteressen, onjuiste renteberekening en moeilijkheden bij de administratieve verwerking van verrichtingen. In zijn totaliteit gaat het echter om een niet-onbelangrijk probleem.

Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat er een leemte bestaat in het wettelijk kader en/of de organisatorische structuur van het bank- en financiewezen, tenzij ik iets over het hoofd zie.

Kan de vice-eerste minister mij meedelen welke wettelijke en/of structurele mogelijkheden er zijn om de rechten van klanten van kredietinstellingen te waarborgen? Is de vice-eerste minister het ermee eens dat er naast de gerechtelijke procedure een leemte is in het huidige wettelijke en structurele toezichtsinstrumentarium?

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Maystadt.

De heer Maystadt, vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel. — Mijnheer de voorzitter, de heer D'Hooghe heeft de indruk dat er een leemte bestaat in het wettelijk kader en/of de organisatorische structuur in het bank- en financiewezen aangaande de bescherming van de rechten van de cliënt in relatie tot een kredietinstelling. Als voorbeelden van mogelijke belangenschade haalt hij het ten onrechte aanrekenen van nalatigheidsinteressen aan, het onjuist berekenen van rente en de moeilijkheden bij de administratieve verwerking van verrichtingen.

De cliënt die zich benadeeld acht heeft inderdaad twee mogelijkheden. Hij kan zich tot de rechter wenden of tot de ombudsdienst, opgericht door de Belgische Vereniging van Banken. Voor klachten tegen banken die geen lid zijn van de Belgische Vereniging van Banken kan men evenwel niet bij de ombudsdienst terecht.

De heer D'Hooghe heeft het gevoel dat de ombudsdienst niet objectief is omdat hij door de banksector wordt gefinancierd, maar dat moet ik toch enigszins nuanceren. In de eerste plaats wijs ik erop dat ook de ombudsdienst van De Post en Belgacom door de betrokken instellingen worden gefinancierd. De financiering van de ombudsdienst door de BVB, is dus geen alleenstaand fenomeen. Bovendien wordt ook de cel voor financiële informatieverwerking gefinancierd door de instellingen die aan haar moeten rapporteren, zonder dat dit haar slagkracht vermindert.

Uit de adviezen van de ombudsdienst over 1995 meen ik te kunnen afleiden dat deze dienst zeer concrete adviezen verstrekt aan de banken, die deze ook volgen. Men mag trouwens het commerciële belang dat kredietinstellingen hebben bij het volgen van de adviezen van de ombudsdienst niet uit het oog verliezen.

De voorbeelden die de heer D'Hooghe aanhaalt lijken mij net dat type klachten waaraan de ombudsman een voor de cliënt bevredigende oplossing kan bieden. Een verkeerde interestberekening is per definitie objectief na te gaan. Delicatere problemen zijn bijvoorbeeld beleggingsadviezen die de cliënt aanklaagt

wanneer hij verlies lijdt. Aangezien de ombudsman zelden een spoor heeft van de besprekingen tussen de cliënt en de instelling is het uitermate moeilijk dergelijke gevallen te beoordelen.

Uit het adviezenboek van de ombudsdienst kan ik afleiden dat in objectieve gevallen duidelijke adviezen werden verstrekt. De andere gevallen zouden, bij gebrek aan tastbare gegevens, ook voor een rechtbank niet noodzakelijk in het voordeel van de cliënt worden beslecht.

Als de cliënt het gevoel heeft dat de dienst niet objectief oordeelt, dan is dat inderdaad ook te wijten aan het feit dat de klachten vaak louter op beweringen gebaseerd zijn. De ombudsman onthoudt zich er immers van een advies uit te brengen als hij niet over ontegensprekelijk bewijsmateriaal beschikt. Wanneer er niet een of andere vorm van schriftelijk bewijs voor de verklaringen van de klager te vinden is en de bank het tegenovergestelde beweert, dan kan de ombudsman niet voortgaan op een subjectieve indruk of voorkeur en het geschil in het voordeel van de cliënt beslechten. Voor sommige verzoekers betekent deze houding dat de ombudsman partij kiest voor de bank, terwijl hij enkel een elementaire regel van onbevooroordeeldheid en objectiviteit in acht neemt.

Om die redenen ben ik het met de heer D'Hooghe niet eens dat er inzake geschillenbeslechting een leemte zou bestaan. Ik wijs hem er overigens op dat artikel 224 van de wet van 4 december 1990 op de financiële transacties en financiële markten een wettelijke basis biedt om een geschillencommissie voor bank- en effectentransacties op te richten. Men is daartoe nooit overgegaan, precies omdat men ervan overtuigd was dat de ombudsdienst een flexibeler alternatief bood.

Naast de ombudsdienst staat de gerechtelijke weg open. Deze weg hoeft niet noodzakelijk kostelijk of zwaar te zijn. Wanneer het geschil over kleinere bedragen gaat, kan de cliënt zich immers tot de vrederechter wenden.

Wat de gerechtelijke procedure betreft, wijs ik erop dat de minister van Economische Zaken en ikzelf sedert september vorig jaar de uitbreiding van het toepassingsgebied van de wet op de handelspraktijken overwegen. Deze is nu enkel van toepassing op zicht-, spaar- en termijnrekeningen. De vraag is of daaraan niet de financiële instrumenten moeten worden toegevoegd, zodat de consument een expliciete bescherming geniet, bijvoorbeeld inzake misleidende reclame.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer D'Hooghe voor een repliek.

De heer D'Hooghe (CVP). — Mijnheer de voorzitter, ik dank de vice-eerste minister voor zijn uitvoerig antwoord.

In de eerste plaats wil ik toch zeggen dat ik niet de indruk heb dat de ombudsdienst van de Belgische Vereniging van Banken — BVB — slecht functioneert. Ik zie de opgerichte dienst integendeel als een waardevol initiatief. Dit belet natuurlijk niet dat personen met klachten daar anders over denken.

Hoe dan ook blijft het probleem dat de ombudsdienst niet kan optreden in conflicten met een kredietinstelling die niet bij de BVB is aangesloten. De minister reikt in zijn antwoord een oplossing aan, namelijk artikel 224 van de wet van 4 december 1990. Ik ben trouwens van mening dat de BVB wel eens vragende partij zou kunnen zijn om deze leemte door toepassing van dit artikel op te vullen.

Uit recente artikelen in *De Standaard* en in het weekblad *Knack* blijkt dat de Belgische Vereniging van Banken zich niet begrepen voelt, althans volgens haar voorzitter Breesch. Er is blijkbaar vaak een gebrek aan transparantie, aan duidelijkheid over de vraag welke kosten kunnen worden aangerekend. Aan de andere kant heerst er bij cliënten soms een gevoel van machteloosheid, onder meer omdat zij geen flauw idee hebben welke kosten de bank zal aanrekenen. Ik verwijs naar de diensten die de banken op een bepaald ogenblik aanbieden en waarvoor zij pas later een zekere betaling vragen. Zoiets stimuleert natuurlijk een negatieve beeldvorming van de banksector. Bovendien concludeer ik uit een aantal dossiers waarvan ik inzage heb gekregen dat er voor sommige problemen buiten de gerechtelijke weg bijna zogoed als

geen kansen bestaan om tot een oplossing te komen. Indien de vice-eerste minister dat wenst, wil ik hem deze dossiers graag bezorgen.

De vice-eerste minister ziet blijkbaar een oplossing in de toepassing van de wet van 4 december 1990. Ik wil hem dan ook suggereren de problemen die ik hier heb aangehaald aan die wet te toetsen, in overleg met de banken in een poging om sluitende oplossingen uit te werken in het belang van alle betrokken partijen.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE M. BOCK AU MINISTRE DE LA SANTÉ PUBLIQUE ET DES PENSIONS SUR «LA COTISATION DE SOLIDARITÉ À CHARGE DES PENSIONNÉS»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER BOCK AAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID EN PENSIOENEN OVER «DE SOLIDARITEITSBIJDRAGE VAN DE GEPENSIONEERDEN»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Bock au ministre de la Santé publique et des Pensions sur «la cotisation de solidarité à charge des pensionnés».

La parole est à M. Bock.

M. Bock (PRL-FDF). — Monsieur le président, depuis le 1er janvier 1995, nombreux sont les retraités qui sont soumis à la cotisation progressive de solidarité décidée dans le cadre de la loi du 30 mars 1994. Le principe même de cette cotisation ainsi que ses modalités d'application ont largement été contestés depuis son entrée en vigueur. De très nombreux recours en justice ont été introduits, aussi bien par des particuliers que par des associations de pensionnés.

Monsieur le ministre, en réponse à la question parlementaire de M. D'hondt du 7 mars 1995, vous estimiez le produit de cette retenue à 3 milliards 400 millions, ce qui représentait une économie estimée pour l'État fédéral de 1,2 milliard dans le régime des salaires et de 2,2 milliards dans le secteur public.

Selon vous, le produit de la retenue devait être utilisé de façon progressive pour l'adaptation sélective des petites pensions. L'objectif qui était annoncé était d'affecter en 1996 une parité du produit de cette retenue, soit 400 millions, pour la revalorisation des petites pensions.

Dans ce contexte, pouvez-vous répondre aux questions suivantes ?

Qu'en est-il de la situation actuelle ? Quelles sont les dernières estimations du produit de la cotisation à charge des pensionnés pour les différents régimes ?

Quelle est la part du produit de cette retenue qui sera affectée exclusivement au relèvement des petites pensions ?

En deux mots, combien le gouvernement a-t-il prélevé sur les pensions et quel montant a-t-il ristourné aux petites pensions ?

M. le président. — La parole est à M. Colla, ministre.

M. Colla, ministre de la Santé publique et des Pensions. — Monsieur le président, la cotisation de solidarité a rapporté environ 5,2 milliards en 1996 dont approximativement 1,8 milliard en provenance du secteur privé et 3,4 milliards en provenance du secteur public.

Pour l'année 1997, ce montant est estimé à 6,3 milliards dont environ 2,6 milliards proviennent du secteur privé et 3,7 milliards du secteur public.

Par ailleurs, l'augmentation du minimum au 1er juillet 1995 et au 1er janvier 1996 représente annuellement 530 millions, montant supérieur à celui que j'avais annoncé à l'époque. Le solde

n'entre pas directement dans les caisses de l'État. Je défends farouchement le principe de la cotisation de solidarité; il s'agit d'un geste des pensionnés bénéficiaires d'une pension un peu plus élevée, soit environ 18% des pensionnés. C'est grâce à cet effort que les crédits en matière de pensions ont pu être diminués tant dans le secteur public que dans le secteur privé. Cette mesure permet de garantir, à l'avenir, le financement du système des pensions légales.

M. le président. — La parole est à M. Bock pour une réplique.

M. Bock (PRL-FDF). — Monsieur le président, je remercie le ministre des réponses qu'il nous a données. Si j'ai bien compris, 18% des pensionnés subissent des prélèvements en solidarité — je cite le ministre — envers les petites pensions. Si j'ai bonne connaissance de la question, ces 18% représentent plus ou moins 300 000 dossiers. Je me réfère aux informations qui ont été fournies lorsque, dans le cadre des recours qui ont été introduits à la Cour du travail, celle-ci a, comme l'a rapporté *La Libre Belgique*, «morigéné» le gouvernement dont elle dénonçait l'incurie.

Vous nous dites, monsieur le ministre, que cette cotisation de solidarité a permis de constituer les réserves nécessaires. Vous nous dites que pour 1997, vous prévoyez des recettes de 6,3 milliards, soit 2,6 milliards du secteur privé et 3,7 milliards du secteur public. Quelle partie de ce montant avez-vous consacrée à l'augmentation du minimum au 1er janvier 1996 ?

Vous indiquez que pour 1996, 5,2 milliards ont été prélevés auprès des 18% de pensionnés concernés et que 530 millions ont été consacrés aux plus petites pensions. Un montant d'environ 4,5 milliards a donc été encaissé par l'État. Or, vous nous dites que les cotisations de solidarité doivent contribuer à payer les autres pensions.

Le gouvernement a décidé de prélever ces cotisations pour les verser, par solidarité, aux petites pensions, mais en fait, il a ristourné 530 millions et en a gardé plus de 4,5 milliards. Je m'en étais bien douté et je me demande ce que l'on fera demain pour payer les pensions. Je doute que les réserves soient suffisantes puisque les prélèvements du gouvernement ne sont pas affectés au paiement futur des pensions. Un pensionné est une personne plus faible qu'une autre: par définition, il est âgé; il ne travaillera plus et ne dispose plus des mêmes moyens de pression. Par définition, il est beaucoup plus fragile.

Vous avez raison de parler de solidarité, mais il faut aussi posséder l'argent pour payer les pensions. Comment seront-elles assurées à partir du moment où, sur 5,2 milliards, environ 530 millions sont ristournés aux petites pensions et au revenu minimum garanti ? On peut vraiment s'interroger sur l'action du gouvernement !

Peut-être la majorité pourrait-elle se demander si le gouvernement existe. Je répondrais qu'hélas, il existe, mais qu'il ne fait pas son travail. En effet, il n'accumule pas les réserves nécessaires — quelle que soit la qualité des budgets établis — pour assurer le paiement des pensions.

Il n'est pas normal que le gouvernement prélève 5,2 milliards en 1996 et 6,3 milliards en 1997 alors qu'il ne ristourne qu'un demi-milliard pour les pensions.

Je ne crois pas, monsieur le ministre, que ce soit de bon compte. Les prélèvements devraient être restitués pour que le mot «confiance» — primordial si l'on veut durer dans la vie politique — mérite son sens. Je constate avec tristesse la faiblesse, la fragilité du gouvernement de mon pays. Il ne fait pas son travail. Or, il faut un minimum de confiance, même pour voter contre le gouvernement. Comment cela pourrait-il être possible quand il prélève 5,2 milliards et ristourne 530 millions, soit environ 10% des sommes perçues ?

Monsieur le ministre, je ne vais pas vous accabler mais, de grâce, essayez à l'avenir, par solidarité, de ristourner les prélèvements auxquels vous avez soumis 300 000 pensionnés à ceux à qui ces sommes étaient destinées quand le gouvernement est venu solliciter la confiance des Chambres, afin d'obtenir le droit

d'effectuer cette ponction de 2%. Les gouvernements ont tout prélevé! Même la caisse des veuves et orphelins de la fonction publique n'existe plus. Le gouvernement l'a transférée dans les crédits de l'État et devra en assumer ultérieurement les conséquences. Le fera-t-il vraiment? Rien n'est moins sûr. Quoi qu'il en soit, en refusant de remplir les promesses faites au moment de la perception des cotisations et de payer ainsi leur dû aux plus faibles, vous ruinez la confiance et ébranlez les fondements du pays. C'est un libéral qui vous le dit. (*Applaudissements.*)

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

QUESTION ORALE DE M. HATRY AU MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES SUR «LA NON-TRANSPOSITION DE DIRECTIVES EUROPÉENNES PAR LA BELGIQUE ET LE DÉBUT DE LA PROCÉDURE D'INFRACTION»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER HATRY AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN OVER «HET INSTELLEN VAN DE INBREUKPROCEDURE TEGEN BELGIË WEGENS HET NIET-OMZETTEN VAN DE EUROPESE RICHTLIJNEN»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Hatry au ministre des Affaires étrangères sur «la non-transposition de directives européennes par la Belgique et le début de la procédure d'infraction».

M. Colla, ministre, répondra en lieu et place de M. Derycke, retenu à l'étranger.

La parole est à M. Hatry.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le président, j'ai déjà soulevé ce problème à de multiples reprises. Chaque fois, le gouvernement s'est contenté de me répondre par une déclaration de bonne intention. Le gouvernement belge a été l'objet de quantité d'avis motivés et de saisines de la Cour de justice par la Commission européenne. Par ailleurs, la Belgique a été mise en accusation pour non-transposition des directives 94/2/CE sur la consommation d'énergie des réfrigérateurs et 94/22/CE sur la prospection, l'exploitation et l'extraction d'hydrocarbures. Je vous rappelle que les premiers chiffres de ces directives indiquent l'année où elles ont été édictées par le Conseil des ministres. Par conséquent, une directive «94» aurait dû être transposée depuis trois ans par le gouvernement belge.

Il s'agit aussi d'infractions à l'article 169 du Traité créant la Communauté économique européenne, relatif au non-respect du régime des accises sur les boissons non alcoolisées par la Belgique.

En raison des avis motivés, des mises en demeure et des saisines de la Cour de justice, la Belgique n'est que le septième pays, sur quinze, quant au niveau de transposition des directives relatives au marché européen unique, entré en vigueur le 1er janvier 1993, alors que, je le rappelle, nous sommes un des États fondateurs de l'Union européenne.

L'image de notre pays devrait être impeccable, à la fois en tant que siège des principales institutions européennes et en raison de nos ambitions à l'approche de la mise en œuvre de la troisième phase de l'Union économique et monétaire et de la substitution de l'euro au franc belge.

Malgré les bonnes résolutions du ministre, maintes fois communiquées, nous ne constatons aucun progrès. Comment explique-t-il cette situation? Que compte faire le gouvernement qui, depuis la réforme constitutionnelle de 1993-1994, a le pouvoir de se substituer aux régions et aux communautés — lorsque celles-ci sont inactives pour exécuter les règles européennes? Les promesses en la matière n'ont jamais été réalisées, ce qui entraîne une régression de notre image sur le plan européen.

L'explication — à savoir la complexité de notre structure institutionnelle — maintes fois répétée par le gouvernement finit par ne plus être une justification, mais bien un aveu d'incapacité.

J'espère, monsieur le ministre, que le gouvernement se substituera aux régions et aux communautés pour mettre en œuvre les directives dont l'exécution est en suspens, et ce afin de justifier notre réputation — maintenant usurpée — de «bon élève» européen.

M. le président. — La parole est à M. Colla, ministre.

M. Colla, ministre de la Santé publique et des Pensions. — Monsieur le président, mon collègue approuve évidemment la thèse de M. Hatry, à savoir que la Belgique se doit de rencontrer de la manière la plus complète ses engagements sur le plan européen.

Il tient toutefois à faire remarquer que ni la détention du siège des principales institutions ni la poursuite de l'objectif consistant à rejoindre dès le début le peloton de tête en ce qui concerne l'euro n'engendrent des obligations différentes de celles des autres États membres en matière de transposition des directives européennes.

Cela dit, en ce qui concerne le «classement» auquel M. Hatry se réfère, il convient de relativiser la place de la Belgique dans ce classement, qui est variable. En effet, ce sont le rythme et le taux de transposition qui importent.

Une analyse des chiffres reflétant la situation au début du mois de février 1997 montre que, faisant abstraction aussi bien des deux États membres les plus performants que des deux États membres les moins performants à ce jour, la grande majorité des États répondent à un taux de transposition variant entre 89 et 94%. Avec un pourcentage de transposition supérieur à 91%, lequel correspond par ailleurs à la moyenne européenne, la Belgique ne fait nullement tache.

Cependant, le ministre des Affaires étrangères estime que nous pouvons encore faire mieux. C'est pourquoi il exerce une pression permanente sur les travaux menés en la matière au sein des ministères techniquement compétents. À cet effet, le ministre des Affaires étrangères présente notamment au Conseil des ministres, à intervalles réguliers, des rapports sur l'état d'avancement de la transposition des directives européennes, ainsi que sur la situation quant à la transposition et/ou l'application incorrecte, tardive ou incomplète de certaines de celles-ci. Il s'agit de même à l'égard des collègues des communautés et des régions qu'il invite régulièrement, soit par lettre personnelle, soit par le biais de réunions de coordination au sein de son département, à accélérer la transposition des directives européennes relevant de leurs compétences.

Le ministre des Affaires étrangères rejette l'affirmation selon laquelle il n'y aurait aucun progrès malgré les bonnes résolutions. Il précise qu'approximativement 245 directives restaient à transposer en droit belge au 15 août 1995, ajoutant que lors de la dernière présentation au Conseil des ministres, en date du 20 décembre 1996, ce nombre était tombé à 178. L'amélioration est donc nette même si un certain retard subsiste.

Le ministre Derycke souligne qu'il y a lieu de tenir compte également de données qualitatives. Il ne suffit pas de transposer des directives, encore faut-il bien le faire. La Commission européenne est d'ailleurs très sensible à cet aspect des choses. Cet exercice requiert du temps, la Belgique étant soucieuse de traduire correctement le droit européen. D'ailleurs, notre pays se positionne bien en la matière.

M. le président. — La parole est à M. Hatry pour une réplique.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le président, je remercie le ministre de la Santé publique et des Pensions de sa réponse. Je regrette cependant qu'il n'ait pas fait état d'éléments relatifs à son propre département, ce qui aurait rendu sa réponse plus personnalisée et plus attrayante.

Le ministre des Affaires étrangères a raison de souligner que la position de la Belgique est variable puisqu'elle ne cesse de se détériorer. En effet, notre pays est nettement en régression: troisième voici deux ans, la Belgique est placée septième aujourd'hui.

Par ailleurs, considérant les directives que la Belgique a déjà transposées, on peut conclure que « ce n'est pas mal ». Je voudrais cependant citer quelques chiffres. Le nombre de directives à transposer sur le plan national pour exécuter le marché unique qui devrait être réalisé au 1er janvier 1993 s'élevait à 279. Selon le ministre Derycke, le 15 août 1995 on enregistrait un retard de 245 directives. Le 20 décembre 1996, le retard n'était plus que de 178 directives. Si l'on compare ce chiffre à celui des directives à transposer, c'est-à-dire 279, on peut conclure que 101 directives seulement ont été transposées. Cette performance est tout à fait indigne d'un pays désireux d'honorer ses engagements.

J'en viens à une dernière réflexion. Le ministre n'a pas répondu à ma question. Étant donné que bon nombre des directives en question ne doivent pas être exécutées par le gouvernement fédéral mais par les régions et communautés, que compte-t-il faire — et je reste sur ma faim à ce sujet — pour que ces dernières les transposent? En effet, il dispose des pouvoirs de le faire lui-même. Mais, une fois de plus, semble-t-il, il nous a fait adopter un texte constitutionnel qu'il ne compte pas utiliser alors qu'il lui incombe entièrement de faire en sorte que les trois régions et les trois communautés appliquent les directives qui sont de leur ressort en raison des compétences qui leur ont été conférées en la matière.

Voilà. Je reste donc sur ma faim, monsieur le président, monsieur le ministre, et cela signifie que je reviendrai sur ce thème dans quelques semaines ou quelques mois pour de nouveau faire le point.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW DE BETHUNE
AAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID EN
PENSIOENEN OVER «DE REGISTRATIE VAN GENEES-
MIDDELEN»

QUESTION ORALE DE MME DE BETHUNE AU MINISTRE
DE LA SANTÉ PUBLIQUE ET DES PENSIONS SUR
«L'ENREGISTREMENT DES MÉDICAMENTS»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van mevrouw de Bethune aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «de registratie van geneesmiddelen».

Het woord is aan mevrouw de Bethune.

Mevrouw de Bethune (CVP). — Mijnheer de voorzitter, volgens een onlangs verschenen krantenbericht bedraagt de registratieperiode voor een geneesmiddel in België gemiddeld 1 007 dagen. Dat is bijna 800 dagen meer dan de wettelijke maximumtermijn van 210 dagen. Deze lange duur zou onder meer te wijten zijn aan het feit dat verschillende commissies betrokken zijn bij de registratieprocedure. In de meeste andere landen van Europa zouden geneesmiddelen veel vlugger op de markt worden toegelaten omdat zij meestal de beslissing volgen van het Europees Centraal Bureau voor Geneesmiddelen te Parijs.

Kan de minister deze informatie bevestigen? Op pagina 61 van de beleidsnota voor het jaar 1996 lezen we daarover het volgende: «Via de vereenvoudiging van de beheersstructuur zal het probleem van de inkorting en verlichting van de registratie- en terugbetalingsprocedures worden opgelost en zal men de hoofd doelstellingen, namelijk het afstemmen van het Belgische beleid op dat van de andere Europese landen en het bieden van een snelle toegang tot nieuwe behandelingswijzen, bereiken.»

Welke maatregelen heeft de minister in dat verband reeds genomen of overweegt hij te nemen teneinde deze beleidsdoelstelling te realiseren?

Wat is de reden voor de lange registratieperiode voor geneesmiddelen in België? Welke commissies zijn hierbij betrokken en wat is hun respectievelijke taak en samenstelling? In welke zin houdt België rekening met de beslissingen van het Europees Centraal Bureau voor Geneesmiddelen te Parijs?

Ten slotte verwijs ik nog uitdrukkelijk naar het artikel in *De Morgen* van 17 februari 1997 waarin dokter Simon Van Belle, diensthoofd van de medische oncologie van het universitair ziekenhuis te Gent, wordt geciteerd. Hij verklaart daarin dat het geneesmiddel Taxol pas over twee jaar zal zijn geregistreerd als eerstelijnsmiddel waardoor een aantal vrouwen met eierstokkanker dreigen te overlijden omdat zij hun toevlucht niet zullen kunnen nemen tot dit geneesmiddel. Kan deze concrete informatie worden bevestigd? Wat is de reactie van de minister dienaangaande?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Colla.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Mijnheer de voorzitter, ik heb zoëven ook in de Kamer geantwoord op een mondelinge vraag over hetzelfde onderwerp. In mijn antwoord wil ik het onderscheid maken tussen het concrete geval Taxol en de algemene procedure inzake registratie van geneesmiddelen.

Ik heb uiteraard ook het artikel in *De Morgen* gelezen. De kritiek die daarin wordt geuit is ronduit grof en het bevat bovendien een aantal evidente onjuistheden. Het is een gevaarlijk artikel omdat een aantal juiste gegevens met heel veel onjuiste feiten worden vermengd. Ten eerste is het Europees Centraal Bureau voor Geneesmiddelen niet in Parijs gevestigd, maar wel in London. Ten tweede, in Luxemburg zou volgens het artikel de procedure slechts 30 dagen bedragen, maar men vergeet eraan toe te voegen dat Luxemburg geen eigen procedure heeft. Luxemburg wacht tot een medicament hetzij in België hetzij in Duitsland is geregistreerd en legt dan een wachtperiode van 30 dagen op. Men zegt dat de registratieperiode in België duizend dagen bedraagt. Men houdt er dan geen rekening mee dat aan vele farmaceutische bedrijven nog supplementaire vragen moeten worden gesteld omdat zij hun dossier onvoldoende hebben voorbereid en onvolledig hebben ingediend.

Ten derde, het geneesmiddel Taxol werd in 1993 via de toenmalige Europese procedure goedgekeurd als tweedelijns-geneesmiddel, indien alle andere geneesmiddelen onvoldoende blijken om eierstokkanker te genezen. België heeft dit onmiddellijk geratificeerd. In 1994 is er een erkenning aangevraagd via de Europese procedure voor de behandeling in tweede lijn van borstkanker. België heeft dit opnieuw onmiddellijk geratificeerd.

Nu heeft men niet via de Belgische procedure maar opnieuw via de Europese procedure gevraagd om het gebruik uit te breiden tot eerstelijns-geneesmiddel voor eierstokkanker. Deze procedure verloopt als volgt: een bedrijf kiest een land waar het in eerste instantie om erkenning vraagt. In dit geval was dat Nederland. In het begin van 1996 erkent Nederland het geneesmiddel Taxol als eerstelijns-geneesmiddel voor eierstokkanker. Dit besluit wordt overgemaakt aan de andere landen van de Europese Unie. Op het einde van 1996 heeft de geneesmiddelencommissie geadviseerd om het geneesmiddel te erkennen. Het rapport hierover is klaar en werd eind januari 1997 in de commissie goedgekeurd. Ik verwacht dit rapport waarin de erkenning van Taxol als eerstelijns-geneesmiddel bij eierstokkanker wordt gevraagd dan ook eerstdaags op mijn bureau. Het is bijgevolg complete onzin te beweren dat een erkenning nog twee jaar op zich gaat laten wachten en dat eerst nog 120 mensen aan eierstokkanker zullen sterven. Ik zal het geneesmiddel een van de volgende dagen erkennen.

De algemene procedure duurt inderdaad te lang. We hebben maatregelen genomen om hieraan te verhelpen. Er werd een koninklijk besluit uitgevaardigd waarin de procedure voor erkenning beperkt wordt tot een periode van maximum 210 dagen. Vervolgens werd een akkoord gesloten met de farmaceutische industrie waarin werd opgenomen dat de dossierkosten in de toekomst zullen stijgen. Dit geeft de mogelijkheid om de geneesmiddelencommissie te hervormen. Daarvoor zijn ook supplementaire experten nodig. De aanwervingen lopen op hun eind.

Eens de experten aangeworven zijn kan de werking van de commissie worden gereorganiseerd. Het artikel in *De Morgen* beweert dat de trage besluitvorming te wijten is aan de werkwijze van de ambtenaren. Dit is niet juist. In de geneesmiddelencommissie hebben op het ogenblik professoren zitting die vaak dossiers meenemen en overhandigen aan hun assistenten.

Slechts enkele maanden later brengen de professoren dan advies uit bij de commissie. Zowel de werkwijze als de samenstelling aan de commissie worden gewijzigd. Bovendien komen er vaste experten, geneesheren en apothekers, die trouwens reeds voor een groot deel zijn uitgekozen. Ik verwacht dat de selectie deze week wordt afgerond en dat het laatste koninklijk besluit kan worden gepubliceerd zodat de geneesmiddelencommissie en de registratieprocedure kunnen worden hervormd.

De voorzitter. — Het woord is aan mevrouw de Bethune voor een repliek.

Mevrouw de Bethune (CVP). — Mijnheer de voorzitter, het verheugt mij dat de minister het geneesmiddel Taxol eerstdaags zal erkennen als eerstelijns geneesmiddel voor eierstokkanker. Tevens vind ik het positief dat er stappen werden gedaan om de werkwijze en de samenstelling van de bevoegde commissie te herzien, zodat de procedure voor de erkenning van geneesmiddelen efficiënter wordt. Ten slotte vind ik het belangrijk dat deze informatie wordt bekendgemaakt. Het aanslepen van de procedure leidt immers tot krantenberichten en geruchten zoals deze die verleden week werden verspreid. Bovendien worden personen die aan eierstokkanker lijden nodeloos verontrust. Het is dan ook belangrijk dat zowel de patiënten als de zorgverstrekkers goed zijn geïnformeerd.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE M. CHANTRAINE AU MINISTRE DES AFFAIRES SOCIALES SUR «LE REMBOURSEMENT DES ANALOGUES DE LA L.H.R.H. DANS LE TRAITEMENT DES FIBROMES UTÉRINS»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER CHANTRAINE AAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN OVER «DE TERUGBETALING VAN LHRH-AGONISTEN BIJ DE BEHANDELING VAN UTERUSFIBROMEN»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Chantraine au ministre des Affaires sociales sur «le remboursement des analogues de la L.H.R.H. dans le traitement des fibromes utérins».

La parole est à M. Chantraine.

M. Chantraine (PSC). — Monsieur le président, en vertu de l'arrêté royal du 30 octobre 1996 modifiant l'arrêté royal du 2 septembre 1980 fixant les conditions dans lesquelles l'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité intervient dans le coût des spécialités pharmaceutiques et produits assimilés, les analogues de la L.H.R.H. sont remboursés dans le traitement de certains fibromes utérins.

Le remboursement de ces spécialités pharmaceutiques est subordonné à la remise au médecin conseil d'une demande motivée comportant à la fois les résultats d'une échographie transvaginale et — d'où le problème — d'une hystérocopie ou d'une hystérogographie.

De ces trois techniques de diagnostic, l'échographie transvaginale constitue la méthode potentiellement la moins nocive pour la patiente et la plus efficace pour déceler la présence des fibromes, sans être la plus coûteuse. Les deux autres procédés font courir à la patiente concernée des risques non négligeables, notamment en matière d'allergies et infections.

À une époque où l'on parle de réduction et de rationalisation du coût des soins de santé, permettez-moi, madame la ministre, de vous poser la question suivante. Pourquoi subordonner le remboursement des analogues de la L.H.R.H. au résultat positif de deux diagnostics, lorsqu'un seul moyen de diagnostic suffirait amplement pour démontrer la présence du fibrome justifiant le traitement aux analogues de la L.H.R.H. ?

M. le président. — La parole est à Mme De Galan, ministre.

Mme De Galan, ministre des Affaires sociales. — Monsieur le président, le remboursement des analogues de la «*Luteinizing hormone releasing hormone*» — L.H.R.H. ou L.R.H., L.R.F., G.n.R.H., gonadoréline — est effectivement entré en vigueur au 1er décembre 1996. Le remboursement est limité au traitement préalable à une myectomie transhystérocopique, en cas de fibrome utérin sous-muqueux ou interstitiel, responsable de saignements dysfonctionnels et/ou susceptible de dysfécondité.

Comme le prévoient les dispositions réglementaires et administratives, ce remboursement est intervenu, notamment, sur avis du Conseil technique des spécialités pharmaceutiques — le C.T.S.P. — institué par la loi coordonnée du 14 juillet 1994 relative à l'assurance soins de santé et aux indemnités. Le C.T.S.P. a fixé les conditions d'admission au remboursement des spécialités pharmaceutiques dont les analogues de la L.H.R.H. constituent le principe actif en fonction des indications figurant dans les dossiers d'enregistrement établis par le département de la Santé publique.

En outre, le C.T.S.P. a fixé, sur cette base, des conditions spécifiques de remboursement, en fonction de l'intérêt social présenté par ces traitements et de critères pharmacothérapeutiques auxquels répondent lesdites spécialités pharmaceutiques.

Enfin, le C.T.S.P. a fixé des conditions de remboursement particulières comprenant l'accord préalable du médecin conseil de l'organisme assureur de la bénéficiaire sur la base d'une demande étayée par un rapport substantiellement motivé du médecin traitant spécialisé en gynécologie.

En vue d'établir les moyens de motivation — et donc de preuve d'indication —, les experts du C.T.S.P. ont jugé opportun de subordonner le remboursement à la présentation des résultats préopératoires d'une échographie transvaginale — quand il y a au moins cinq millimètres de myomètre sain entre le myome et la cavité pelvienne — et d'une hystérocopie — en cas de myome faisant saillie dans la cavité utérine — ou d'une hystérogographie.

À cet effet, les experts se sont entourés de spécialistes externes au C.T.S.P. S'agissant de limiter le remboursement aux indications retenues, les méthodes de diagnostic choisies en vue de prouver l'indication ont abouti à celles que j'ai citées plus haut.

Je partage vos préoccupations relatives au danger du caractère invasif que peuvent comporter certaines méthodes diagnostiques, monsieur Chantraine. Je prends bonne note de l'évaluation économique des examens invasifs. Parmi les examens les plus judicieux et les plus démonstratifs en vue de l'accord préalable, je partage la perspective de ne retenir que ceux qui sont les moins invasifs ou, mieux encore, non invasifs du tout, les moins susceptibles d'effets indésirables pour les patientes en fonction de leur situation propre et ceux dont les coûts économiques sont les plus rationnels pour l'assurance.

Les alternatives proposées par les experts méritent peut-être une remise en question à la lumière des arguments que vous me livrez et qui découlent de votre pratique sur le terrain. Il ne m'appartient pas de mettre en question la bonne foi des experts qui se sont prononcés. Cependant, à la lumière de l'évolution des connaissances et des techniques médicales, il est souhaitable que les dispositions réglementaires et administratives évoluent dans un sens de progrès pour la santé des patientes et l'accessibilité aux soins.

À la suite de votre question, je compte soumettre au C.T.S.P. une demande de révision des conditions d'accès, de l'utilité thérapeutique et de l'opportunité de garder ce médicament dans cette classe, à ces conditions et par rapport à ces examens.

Si j'ai besoin de l'avis d'un expert, je vous consulterai en dehors de cette assemblée. (*Applaudissements.*)

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DEVOLDER AAN DE MINISTER VAN VERVOER OVER «HET BEHEERS-CONTRACT VAN DE NMBS»

QUESTION ORALE DE M. DEVOLDER AU MINISTRE DES TRANSPORTS SUR «LE CONTRAT DE GESTION DE LA S.N.C.B.»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Devolder aan de minister van Vervoer over «het beheerscontract van de NMBS».

Het woord is aan de heer Devolder.

De heer Devolder (VLD). — Mijnheer de voorzitter, de nieuwe samenwerking tussen de overheid en de NMBS werd enkele jaren geleden geconcretiseerd in een zogenaamd beheerscontract. Hierin worden de rechten, maar ook de plichten van de beide partijen opgesomd en wordt de goede werking van ons spoor aan de NMBS toevertrouwd. De NMBS is in dit kader verplicht de normen van het beheerscontract in al haar huidige of toekomstige diensten te respecteren. Dit kader heeft uiteraard een invloed op de wijze waarop de NMBS haar lastenboeken moet opmaken, aangezien op deze manier wordt vastgesteld aan welke vereisten de producten van de constructeurs moeten voldoen. Het ligt voor de hand dat enkel lastenboeken die aan de normen van het beheerscontract beantwoorden, garant staan voor producten — rijtuigen — die aan het beheerscontract kunnen voldoen.

Indien de NMBS een lastenboek zou opmaken dat niet conform het beheerscontract is, welke gevolgen kan dit dan hebben voor contracten waarover nog wordt onderhandeld en voor net toegevozen of bijna toegewezen contracten tussen de NMBS en haar leveranciers?

Wat zal de reactie zijn van de minister wanneer blijkt dat op deze manier de toch nog altijd belangrijke spoorindustrie systematisch wordt benadeeld en dat duizenden jobs, uitgedrukt in manjaren, op de tocht komen te staan?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Daerden.

De heer Daerden, minister van Vervoer. — Mijnheer de voorzitter, het beheerscontract tussen de NMBS en de Belgische Staat somt de rechten en de plichten van de beide partijen op. Het bevat echter geen specifieke vermeldingen of voorschriften waaraan de lastenboeken van de NMBS dienen te voldoen.

In toepassing van artikel 11 van de wet van 21 maart 1991 houdende hervorming van bepaalde economische overheidsbedrijven is de NMBS, zoals de andere overheidsbedrijven, onderworpen aan de wetgeving op de openbare aanbestedingen voor werken, leveringen en diensten voor aanbestedingen die noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van haar taak van openbare dienst.

De wetgeving waarnaar wordt verwezen, is de Belgische wetgeving evenals de Europese regelgeving, meer bepaald richtlijn 38 van 1993 tot coördinatie van de procedures voor het sluiten van contracten in de sectoren water, energie, vervoer en telecommunicatie. Deze Europese regels beogen het openstellen van de aanbestedingen voor de bedrijven van alle Lid-Staten.

Voor het overige zijn de bepalingen van het beheerscontract niet van die aard om verplicht te worden opgenomen in een lastenboek.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Devolder voor een repliek.

De heer Devolder (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord, maar ik heb niet gepleit om niet te voldoen aan de Europese of Belgische wetgeving op openbare aanbestedingen. Ik ben mij er immers perfect van bewust dat wij genoodzaakt zijn ons daaraan te houden.

Voor de 340 autorails of dieselmotorvoertuigen, waarvoor de offerte in september 1996 moest worden ingediend en de toewijzing in februari 1997 zal geschieden, vermeldt het lastenboek

slechts 120 km/uur terwijl dit volgens het beheerscontract met de NMBS 140 km/uur moet zijn. Er is dus duidelijk een verschil tussen de voorwaarden in het beheerscontract en deze in het lastenboek. Dit is ook het geval voor de afspraken in verband met de comfortbepalingen. In het beheerscontract voor de eerste-klasrijtuigen is in een zitplaatscombinatie 2/1 voorzien terwijl het lastenboek melding maakt van de combinatie 2/2. De Belgische spoorwegindustrie heeft in haar offerte wel rekening gehouden met het beheerscontract. Ik weet ook wel dat dit einde 1996 is vervallen en dat er nog steeds geen nieuw beheerscontract is, maar ik zie niet graag dat van deze grijze periode gebruik wordt gemaakt om bepaalde voorwaarden te wijzigen.

M. le président. — La parole est à M. Daerden, ministre.

M. Daerden, ministre des Transports. — Monsieur le président, le contrat de gestion précédent est venu à échéance fin 1996. Dans l'attente du nouveau contrat de gestion annuellement en discussion, c'est l'ancien qui s'applique, me semble-t-il, afin d'éviter un vide juridique.

En ce qui concerne les points plus précis que vous soulevez, je propose que nous ayons un entretien, monsieur Devolder, afin de définir les problèmes et éventuellement d'y remédier.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER GORIS AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN OVER «DE AANKOOP VAN 9 500 RUBBERLAARZEN VOOR DE RIJKSWACHT»

QUESTION ORALE DE M. GORIS AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'INTÉRIEUR SUR «L'ACHAT DE 9 500 BOTTES EN CAOUTCHOUC POUR LA GENDARMERIE»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Goris aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de aankoop van 9 500 rubberlaarzen voor de rijkswacht».

Het woord is aan de heer Goris.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, door de rijkswacht werd vorig jaar een aanbesteding uitgeschreven voor 9 500 paar rubberlaarzen. In het bestek nummer 5 R3 403 wordt de specificatie «ze dienen gerealiseerd te zijn in rubber» aangeduid met een asterisk, wat wil zeggen dat deze voorwaarde essentieel is en dat er niet van mag worden afgeweken op straffe van nietigheid van de offerte.

De bestelling werd toegekend aan de firma Delchambre International te Seraing. Uit een analyse van het materiaal door Servaco, een officieel testinstituut voor de schoenindustrie in Wevelgem, blijkt dat de aangekochte laarzen niet uit rubber bestaan, maar uit polyvinylchloride of PVC. Onder druk van concurrerende firma's werd de zending teruggestuurd.

Graag had ik van de vice-eerste minister het volgende vernomen. Hoe komt het dat men erin slaagt om materiaal dat niet voldoet aan het bestek aan te kopen? Werd er bij het bestek dan geen attest gevraagd over het materiaal waaruit de laarzen waren vervaardigd? Heeft de vice-eerste minister voor deze aankoop reeds voorschotten betaald? Zo ja, heeft men dit bedrag reeds kunnen recupereren? Wordt er een nieuwe offerte uitgeschreven of gaat men over tot de aankoop van rubberlaarzen bij één van de inschrijvers op de vroegere offerte?

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Vande Lanotte.

De heer Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de voorzitter, de offerte met betrekking tot de rubberlaarzen van de rijkswacht is toegewezen

op 20 december 1995. Een gedeelte van de bestelling is uitgevoerd en betaald. Ik spreek tegen dat er ook maar één zending is teruggestuurd. De levering zal volledig plaatsvinden zoals werd gepland.

Tegen de toewijzing is nooit een officiële klacht ingediend bij de Raad van State of bij welke instelling ook. In het bestek staat vermeld dat de laarzen gerealiseerd moeten worden in rubber. De evaluatiecommissie voor materiaal van de rijkswacht heeft in december 1995 gesteld dat de term rubber in de ruimste zin van het woord wordt geïnterpreteerd. Hij omvat zowel alle natuurlijke als synthetische rubbers. Hiermede wordt het uitsluiten van plasticen laarzen beoogt. Alle inschrijvingen voldoen aan de voorwaarden. Op de fiche van de betrokken firma staat er dat het gaat om caoutchouc PVC. Als ik het goed begrepen heb bestaat er natuurrubber en synthetisch rubber en wordt PVC beschouwd als een synthetisch rubber en niet als plastic.

In paragraaf 1 van het attest van de firma Delchambre opgesteld volgens de normering staat vermeld: «*La botte de sécurité vauban et noir est une botte de sécurité en caoutchouc PVC avec embout en acier incorporé.*» Hieruit blijkt dat de offerte conform de aanbesteding is en dus ook volledig moet worden uitgevoerd. Er wordt betaald naargelang de leveringen worden uitgevoerd.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Goris voor een repliek.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik ben jurist en geen chemicus. Voor zover ik weet, bestaat er iets zoals PVC rubber. Ik ben in het bezit aan een analyseverslag van Servaco waaruit blijkt dat deze laarzen niet uit rubber, maar uit PVC zijn.

Voor het overige neem ik er nota van dat de vice-eerste minister dit materiaal wel aanvaardt. Ik zal in ieder geval het dossier verder onderzoeken om na te gaan in hoeverre zijn beweringen juist zijn.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER HOSTEKINT AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE STAND VAN HET ONDERZOEK INZAKE DE MOORD OP KAREL VAN NOPPEN»

QUESTION ORALE DE M. HOSTEKINT AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «L'ÉTAT D'AVANCEMENT DE L'ENQUÊTE SUR L'ASSASSINAT DE KAREL VAN NOPPEN»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Hostekint aan de minister van Justitie over «de stand van het onderzoek inzake de moord op Karel Van Noppen».

Het woord is aan de heer Hostekint.

De heer Hostekint (SP). — Mijnheer de voorzitter, het is vandaag precies twee jaar geleden dat veearts-keurder Karel Van Noppen op een laffe manier werd vermoord. Vanop deze tribune wil ik nogmaals hulde brengen aan de inzet van deze integere idealist. Algemeen wordt aangenomen dat deze moord het werk is van de hormonenmafia; naast andere drama's blijft ze de publieke opinie sterk beroeren.

In de loop van het gerechtelijk onderzoek werden vorig jaar een aantal verdachten gearresteerd, maar sedert lange tijd hebben wij nog weinig nieuws in deze zaak vernomen, tot gisteren werd meegedeeld dat twee arrestanten binnenkort voor het Hof van Assisen te Antwerpen zullen verschijnen.

Aan de minister wil ik drie vragen stellen.

Ten eerste, wat is de stand van zaken in het onderzoek naar de moord op Karel Van Noppen? Is er in het onderzoek naar de opdrachtgevers van de moord vooruitgang geboekt?

Ten tweede, welke resultaten werden er geboekt in de gerechtelijke onderzoeken naar soortgelijke aanslagen — weliswaar zonder dodelijke afloop — op andere inspecteurs verbonden aan het Instituut voor Veterinaire Keuring?

Ten derde, zolang met de hormonenfraude grote fortuinen te verdienen vallen, zal het wellicht moeilijk zijn deze wanpraktijken uit te roeien. Het invoeren van een procedure om verdachte vermogens in beslag te nemen met omkering van de bewijslast zou een belangrijk instrument scheppen in de strijd tegen de hormonenmafia. Wordt hiervan werk gemaakt?

De voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de voorzitter, ik zal de drie vragen van de heer Hostekint in drie afzonderlijke antwoorden behandelen.

Ten eerste, wat de stand van zaken in het onderzoek naar de moord op veearts Van Noppen betreft, kan ik meedelen dat het in de loop van vorig jaar verscheidene wendingen heeft gekend. Zo vond op 8 en 9 oktober 1996 een confrontatie plaats aan de Frans-Belgische grens tussen drie verdachten in het dossier van deze moord. Behoudens de verificatie van de elementen bekomen tijdens deze confrontatie volgen de speurders nog verscheidene andere sporen naar de opdrachtgevers. Dit mag dus een positieve wending in het onderzoek worden genoemd. Er zijn nog elementen die een voldoende basis vormen voor verder onderzoek. Ik ga hier niet in detail op in, maar het parket-generaal te Antwerpen heeft mij dit duidelijk bevestigd.

Er is evenwel ook een probleem. Carl De Schutter, een cruciale figuur in het onderzoek, zit in de gevangenis in Frankrijk en kan nog altijd niet worden overgebracht naar België. Zijn uitlevering wordt momenteel belet doordat hij hoger beroep aantekende tegen een correctionele veroordeling in Frankrijk. Zo blijft hij in dat land en bevindt hij zich dus niet dicht bij de onderzoeksceel in België. Het onderzoek ondervindt daarvan enige hinder.

De heer Hostekint vraagt welke resultaten reeds werden geboekt in de gerechtelijke onderzoeken naar aanslagen tegen inspecteurs van het IVK, die geen dodelijke afloop kenden en dus van een heel andere orde zijn. Het gaat hier om de aanslag op Ignaas Vanhalst te Dentergem op 14 september 1989, de aanslag op André Ermens, die dan nog IVK-keurder was, te Erpe-Mere op 6 april 1990, de aanslag op Gillis Delputte te Beernem op 12 juni 1992, de aanslag op Gilbert Denoo, die dan nog IVK-keurder was, te Oostkamp op 19 augustus 1992, de aanslag op dezelfde Gilbert Denoo te Oostkamp op 14 oktober 1992, de aanslag op Guido Seurinck, die dan nog IVK-keurder was, te Ingelmunster op 22 december 1992 en de aanslag op Hedwig Van de Wiele te Haaltert op 15 juli 1993.

Onderzoeksrechter Allegaert te Kortrijk kreeg de dossiers inzake de aanslagen op Ignaas Vanhalst en Guido Seurinck ter behandeling. Met aanvullende vorderingen van 18 januari 1994 werden de vijf andere aanslagen gevoegd bij deze dossiers. In feite worden dus al deze dossiers, zeven in totaal, samen behandeld door onderzoeksrechter Allegaert te Kortrijk.

Bij brief van 22 maart 1995 heeft de procureur-generaal te Gent opdracht gegeven aan de procureur des Konings te Kortrijk om ambtshalve elke maand een verslag te maken omtrent de evolutie van het onderzoek, de resultaten ervan en de uitgeschreven opdrachten. De procureur-generaal van Gent meldt mij dat hij uit de vrij stipte berichtgeving die hij krijgt, kan opmaken dat onderzoeksrechter Allegaert elke potentiële mogelijkheid en elk nieuw gegeven, hoe miniem ook, heeft onderzocht. Tot op heden is er echter in deze zeven dossiers nog geen resultaat.

In het dossier van de aanslag op IVK-keurder Carlos Vande Braembussche te Eeklo op 13 september 1993 werden door de Correctionele Rechtbank van Gent op 28 februari 1996 twee verdachten veroordeeld tot een gevangenisstraf van elk drie jaar en een geldboete van tienduizend frank, te vermenigvuldigen met honderd. Zij werden onmiddellijk ter zitting aangehouden, maar gingen tegen dit vonnis in hoger beroep. Inmiddels werden zij door het Hof van Beroep te Gent in voorlopige vrijheid gesteld. De zaak werd door het hof ten gronde behandeld op 15 oktober 1996 en de sluiting van debatten werd vastgesteld op 19 november 1996. Op die datum velde het hof een tussenarrest, waarbij de opdracht tot enkele aanvullende onderzoeksdaeden werd gegeven. De voortzetting van de zaak is gepland op 4 maart 1997. Ik kan

ook meedelen dat ik in de loop van de maand maart een nieuw jaarverslag over de hormonenproblematiek verwacht van de heer Timperman. Hij zal daarin een overzicht geven van alle dossiers.

Tot slot werden vragen gesteld over methodes en technieken, meer bepaald over de omkering van de bewijslast. Terecht, want ook vroeger reeds hebben wij in het kader van de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit verklaard dat de omkering van de bewijslast als methode moet kunnen worden gebruikt. Ik heb aan professor Traest van de Universiteit van Gent tegen het midden van het jaar een studie gevraagd. Ik heb hem vooral gevraagd de problematiek van de spijtoptanten te behandelen, maar ook de mogelijkheid van de omkering van de bewijslast te onderzoeken.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Hostekint voor een repliek.

De heer Hostekint (SP). — Mijnheer de voorzitter, uiteraard dank ik de minister voor zijn zeer uitgebreid en gedetailleerd antwoord.

In het onderzoek naar de moord op Karel Van Noppen is er inderdaad enige vooruitgang geboekt. Eén verdachte is gearresteerd, een andere verdachte levert problemen op, omdat hij in Frankrijk in de gevangenis zit. Het staat echter nagenoeg vast dat het gaat om huurmoordenaars, die betaald zijn door machtige figuren uit de hormonenmafia. Zo wordt althans algemeen aangenomen.

In antwoord op mijn tweede vraag heeft de minister acht aanslagen opgesomd die sinds 1990 zijn gepleegd. Hij zegt dat deze van een totaal andere orde zijn dan de moord op Karel Van Noppen. Dit klopt echter niet, aangezien het bij deze aanslagen wel degelijk de bedoeling was deze mensen te doden. Behalve in één dossier heeft het parket van Kortrijk in zeven jaar geen enkele vooruitgang geboekt. Er wordt veel gesproken over de slechte werking van het gerecht. Dit is daarvan het beste voorbeeld. In zeven jaar tijd is in het onderzoek naar moordaanslagen geen enkele vooruitgang geboekt en dan moet de procureur-generaal van Gent het parket van Kortrijk nog elke maand aanporren om zijn werk te doen. Dit is toch schandalig.

Op 7 november van vorig jaar heb ik de minister vragen gesteld over de vrijspraak van de «hormonenspin», één van de spilfiguren van de hormonenfraude en -handel. Die man blijft buiten schot wegens procedurefouten. De minister zou een onderzoek laten doen om na te gaan welke fouten er zijn gebeurd en wie daarvoor verantwoordelijk is. Ik heb daar evenwel niets meer van gehoord en stel alleen vast dat de «hormonenspin» nog altijd vrij rondloopt en maandelijks miljoenen verdient met andere zaken. Hij heeft onder meer apotheken en medische laboratoria.

Aangaande het antwoord op mijn derde vraag hoop ik dat nog dit jaar enige vooruitgang wordt geboekt.

Ik betreur evenwel nogmaals dat er in al die zaken zo weinig resultaten zijn geboekt.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER BOUTMANS AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE VRAGENLIJST OVER HET TIJDSGEBRUIK VAN DE MAGISTRATEN EN DE MIDDELEN WAAROVER ZIJ BESCHIKKEN»

QUESTION ORALE DE M. BOUTMANS AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LE QUESTIONNAIRE SUR L'EMPLOI DU TEMPS DES MAGISTRATS ET SUR LES MOYENS À LEUR DISPOSITION»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Boutmans aan de minister van Justitie over «de vragenlijst over het tijdsgebruik van de magistraten en de middelen waarover zij beschikken».

Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de voorzitter, zondag werd in het RTBF-televisieprogramma *Mise au Point* door een onderzoeksrechter gezegd dat de voorganger van de minister, de heer Wathelet, aan alle magistraten een vragenlijst had toegezonden over een tijdsgebruik en de werkingsmiddelen waarover zij beschikken. Over deze enquête zou sindsdien blijkbaar niets meer gehoord zijn.

Kan de minister meedelen wat het juiste doel en de precieze inhoud van deze enquête was? In welke mate heeft de rechterlijke macht erop geantwoord? Zijn de antwoorden ontleend en gesystematiseerd? Zijn de gegevens en de conclusies gepubliceerd of zullen zij worden gepubliceerd? Zoniet, waarom dan niet? Wat is er sindsdien met de enquête gebeurd? Heeft zij op enige wijze bijgedragen tot beleidssturing? Zo ja, in welke zin? Zo neen, waarom niet?

De voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de voorzitter, het is correct dat mijn voorganger een enquête heeft laten houden bij de magistraten aangaande hun tijdsgebruik en de werkingsmiddelen waarover zij beschikken. Deze bevraging werd gehouden in het kader van de radioscopie die de vorige regering in alle overheidsdiensten heeft georganiseerd. De enquête had klaarblijkelijk tot doel een inzicht te verwerven in de taakinvulling en de materiële noden van de magistraten. Heel wat magistraten zouden veel moeite hebben gedaan om al die vragen te beantwoorden.

Ik heb navraag gedaan naar dit verslag, maar ik heb het nog niet gezien. Wel werd in de marge beslist om aan het bureau ABC van het departement van Ambtenarenzaken een doorgedreven studie toe te vertrouwen over de administratieve taken die vervuld worden door de griffies en de parketsecretariaten. Deze studie, begeleid door een werkgroep bij het Hof van Cassatie onder leiding van raadsheer-voorzitter Holsters, werd in 1994 afgerond. Er bleek toen echter geen bereidheid om de studie uit te breiden tot de taken die vervuld worden door de magistraten.

De studie over de administratieve taken van griffies en parketten werd gedrukt en is in mijn bezit. Indien de heer Boutmans het wenst, kan ik hem een exemplaar ervan bezorgen. De commissie voor de Justitie kan ze eventueel verspreiden bij haar leden. Zij werd trouwens op een recente studiedag over de gerechtelijke organisatie nog door de auteur toegelicht. Zij werd door de stuurgroep ook gegeven aan de procureurs-generaal met het oog op een verdere verspreiding. Deze verspreiding gebeurde niet overall optimaal en op het terrein heeft men het gevoel te weinig feedback te hebben gekregen. Dat verklaart wellicht de reactie van de betrokken magistraten op de televisie.

Op basis van de resultaten van de studie van ABC werden een aantal initiatieven genomen. In 1993 werd een informatiseringsprogramma opgesteld, er werd een documentatiesysteem, Justel, op poten gezet en er werd een beheerscomité voor de bibliotheken geïnstalleerd onder leiding van raadsheer Holsters.

De studie van de administratieve taken van de griffies en parketten heeft voor de regering ook als inspiratiebron gediend bij het formuleren van haar inbreng in de Senaat, toen deze de wijzigingen behandelde aan het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de griffiers en de parketsecretarissen. Bovendien werd de studie uitgebreid besproken in een werkgroep, dit in uitvoering van de gemeenschappelijke intentieverklaring van de actoren van Justitie. Deze bespreking resulteerde in een voorlopig implementatievoorstel, dat door de gebeurtenissen van deze zomer ondertussen voor een stuk reeds is achterhaald. De voorstellen inzake de vermindering van de administratieve werklast in de parketten worden wel op hun haalbaarheid onderzocht. Ik kan enkel vaststellen dat er nog meningsverschillen bestaan bij de procureurs-generaal over de opportuniteit van de concrete voorstellen die in de studie van ABC naar voren worden gebracht.

Ik hoop zeer spoedig meer informatie te kunnen geven over de resultaten van de bevraging over de werkdruk bij de magistraten, maar daar ik op het ogenblik het desbetreffend document niet in mijn bezit heb en ik evenmin weet waar ik het zou kunnen vinden, kan ik daarover vandaag dus niets meer zeggen.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans voor een repliek.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord, dat voor een deel zeker interessant is, maar voor een ander deel bijzonder merkwaardig en tegelijk ook wel eerlijk. Ik zal dus nog enkele dagen wachten op een ernstig antwoord op mijn vraag.

Het is bijzonder merkwaardig dat men een heleboel mensen aan het werk zet, maar dat er met de resultaten van dit werk verder niets wordt gedaan. Ik weet niet of dit uit slordigheid dan wel met opzet gebeurt, maar dit is alleszins een kaakslag voor al de mensen die daar, al was het maar een half uur, werk in hebben gestoken.

Ik hoop dat de minister ons spoedig een nadere verklaring hiervoor kan verschaffen, want een dergelijke werkwijze kan echt niet door de beugel.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VERREYCKEN AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE BESTELLING VAN AUTOBussen VOOR DE WAALSE OPENBARE VERVOERSMAATSCHAPPIJ»

QUESTION ORALE DE M. VERREYCKEN AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LA COMMANDE D'AUTOBUS DESTINÉS AUX T.E.C.»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Verreycken aan de minister van Justitie over «de bestelling van autobussen voor de Waalse openbare vervoersmaatschappij».

Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, iedereen kent waarschijnlijk reeds de geschiedenis van de Waalse autobussen. Onlangs kwam daar echter een zeer eigenaardige wending in. De voorzitter van de Rechtbank van Eerste Aanleg van Namen verbood namelijk de Waalse openbare vervoersmaatschappij om een bestelling te plaatsen. Hij deed dit op vraag van het Frans-Waalse EMI, een firma die gespecialiseerd is in het aanbrengen van zelfklevers op afgewerkte producten, wat volgens hem blijkbaar een zeer arbeidsintensieve bezigheid moet zijn. Dezelfde rechter verplichtte de SRWT om EMI de prijsbiedingen van de concurrentie te tonen, nog voor een definitieve beslissing was genomen.

Meent de minister niet dat hier het geheim van de offertes werd doorbroken ten voordele van één bedrijf en dat de rechtbank van de gelijke behandeling van concurrenten een lachertje maakt?

Het was trouwens dezelfde Naamse rechter die een klacht van busbouwer Van Hool over discriminatie bij een vorige bestelling verwierp. Van Hool kreeg evenwel gelijk van het Europese Hof van Justitie.

Kan de minister mij zeggen of aan dat arrest ondertussen enige vorm van uitvoering werd gegeven? Vindt de minister het normaal dat een Waalse magistraat het regionaal protectionisme mee organiseert tegen alle nationale en alle Europese wetten en richtlijnen van vrije concurrentie in?

M. Hazette (PRL-FDF). — Monsieur Verreycken, vous parlez d'un dossier que vous ne connaissez pas.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Hoe meer ik u erger, hoe zekerder ik weet gelijk te hebben.

De voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de voorzitter, het is evident dat ik geen commentaar kan geven op gerechtelijke beslissingen. Ik heb in de pers kunnen vaststellen dat er hier en daar toch ook wel enige tevredenheid is. Ik kan eigenlijk alleen maar herhalen welke procedure werd gevolgd. Ik weet niet of dit de heer Verreycken tevreden zal stellen. Hij kent immers zelf het verloop van de procedure.

Op 5 februari 1997 heeft de voorzitter van de Rechtbank van Eerste Aanleg van Namen een beschikking gegeven op eenzijdig uiterst dringend verzoek van de naamloze vennootschap «Espace mobile international» die gevraagd had de toewijzing van een leveringscontract op te schorten.

Die beschikking oordeelde dat de vraag van de NV EMI om het offertendossier dat aan de SRWT was voorgelegd te raadplegen, met de bedoeling opmerkingen te maken en verbeteringen aan te brengen, gegrond was. De rechter heeft de SRWT eveneens verplicht zich uit te spreken over de gegrondheid en de waarde van de opmerkingen geformuleerd door de NV EMI op straffe van een geldboete van 500 miljoen Belgische frank.

Het betreft natuurlijk een belangrijke aanbesteding zowel voor de NV EMI als voor haar concurrent, de firma Van Hool.

De SRWT heeft vervolgens een procedure van derden-verzet ingesteld en aan de rechter gevraagd de beschikking gegeven op 5 februari 1997 op te heffen, ervan uitgaande dat de rechter haar hierdoor zou hebben opgelegd een bevoorrechte dialoog met EMI aan te gaan en zodoende de gelijke behandeling van de verschillende geïnteresseerde maatschappijen te schenden. De SRWT was van mening dat deze toestand andermaal aanleiding dreigde te geven tot een veroordeling van de Belgische Staat door het Europese Hof van Justitie te Luxemburg, aangezien iets dergelijks zich reeds bij een vorige aanbesteding had voorgedaan.

Op 14 februari 1997 heeft de voorzitter van de Rechtbank van Eerste Aanleg van Namen een nieuwe beschikking gegeven, thans op tegenspraak, waarbij hij oordeelde dat de klachten van de NV EMI a priori niet ongegrond waren, vooral omdat de SRWT contacten zou hebben gehad met de firma «Renault Industriële Voertuigen», met het oog op een industriële samenwerking met de maatschappij Van Hool, waardoor EMI buiten spel zou worden gezet.

Bijgevolg wijst de rechter het verzoek van de SRWT grotendeels af en beveelt haar om iedere vorm van beslissing met betrekking tot de toewijzing van het contract op te schorten tot het verslag houdende onderzoek van de offertes voor dit contract, kon worden geraadpleegd door iedere inschrijver die daarom tot uiterlijk 21 februari 1997 schriftelijk heeft verzocht en tot iedere inschrijver zijn opmerkingen heeft kunnen doen gelden, dit tot uiterlijk 28 februari.

De rechter schort de beslissingsbevoegdheid van de SRWT op tot dinsdag 4 maart 1997 en oordeelt dat zij, in geval van inbreuk tegen de beschikking, veroordeeld zal worden tot de betaling van een geldsom van 200 miljoen Belgische frank aan de NV EMI.

Tot zo ver het procedureverloop.

Ik herhaal dat ik niet bevoegd ben om commentaar te geven op deze beslissing. Het gaat om een bijzonder gemotiveerde beschikking. Ik kan, indien gewenst, het vonnis ter inzage geven. Meer kan ik niet doen.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE M. MAHOUX AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LE RECOURS À DES MÉDIUMS DANS LES ENQUÊTES JUDICIAIRES»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER MAHOUX AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «HET INSCHAKELLEN VAN HELDERZIENDEN BIJ GERECHTELIJKE ONDERZOEKEN»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Mahoux au ministre de la Justice sur «le recours à des médiums dans les enquêtes judiciaires».

La parole est à M. Mahoux.

M. Mahoux (PS). — Monsieur le président, la presse rapporte que la gendarmerie fait appel, dans le cadre de ses missions de police judiciaire, à l'assistance de médiums.

L'exploitation de pratiques pour le moins suspectes et contestées, qui relèvent plus de la croyance personnelle que de la science, n'a pas manqué de soulever certaines inquiétudes.

De plus, il doit s'agir d'une première européenne d'utilisation, à des fins d'enquêtes, de moyens dont l'efficacité, c'est le moins que l'on puisse dire, n'est pas lumineuse...!!! Dans les circonstances actuelles, je crois utile d'insister sur les points de suspension et d'exclamation.

Pourriez-vous, monsieur le ministre, répondre aux questions suivantes ?

Le recours aux médiums par les forces de police est-il fréquent ? A-t-il déjà donné des résultats ? S'est-il opéré en collaboration avec les magistrats en charge de l'enquête ? Ne «dérédite-t-il» pas le travail des forces de l'ordre, tout en donnant un brevet d'honorabilité à des charlatans ou à des gourous ? Personnellement, encouragez-vous de telles collaborations ?

M. le président. — La parole est à M. De Clerck, ministre.

M. De Clerck, ministre de la Justice. — Monsieur le président, en Belgique nous avons relativement peu d'expérience en ce qui concerne la collaboration des services de police avec des médiums. Constatant que certains services de police étrangers — et non des moindres, tels que Scotland Yard, le F.B.I. et le C.R.I. néerlandais — semblent ne pas exclure toute forme de collaboration avec les médiums, je suis personnellement d'avis que les services belges peuvent agir de même, tout en opérant des distinctions entre les voyants et les autres sortes de médiums existant sur le marché.

Toutefois, cette forme de témoignage ne peut guider l'enquête. Elle sera toujours accessoire lors de toute prise de décision importante, notamment par rapport aux moyens plus scientifiques pouvant être mis en œuvre.

Il importe aussi que cette collaboration ait lieu selon certaines règles, en tenant compte notamment des expériences acquises par les services étrangers et en prévoyant des filtres, de manière à éviter autant que possible l'intervention de charlatans qui, bien sûr, profiteront de l'aubaine pour se faire valoir auprès d'une nouvelle clientèle et se donner, comme vous le dites, monsieur Mahoux, un certain brevet d'honorabilité.

J'ignore actuellement si le recours à des médiums a déjà donné certains résultats concrets. Je crois toutefois utile de signaler que, de toute façon, certains médiums présentent leur aide à l'autorité mais, plus souvent, aux victimes, lesquelles y sont plus ou moins sensibles selon les cas et peuvent même aller jusqu'à payer des sommes incroyables à des charlatans.

Dans certains cas, les victimes, en désespoir de cause, font elles-mêmes appel à des médiums. À ce titre, il n'est donc pas nécessairement inutile qu'un certain filtre, une certaine canalisation soient assumés par l'autorité.

Dans le cas de Neufchâteau, l'autorité judiciaire compétente a décidé, d'une part, de ne pas faire appel à la collaboration de médiums — il ne s'agit donc pas d'encourager ce type de coopération — et, d'autre part, d'écouter toutes les personnes qui souhaitent apporter certaines informations ou témoignages dans le cadre de l'enquête en cours. Dans ce contexte, les témoignages des médiums ne sont pas écartés d'office par les enquêteurs et le D.V.I. — *Disaster victim identification* —, qui est une équipe spécialisée dans ces missions particulières. Les témoignages en question peuvent donner lieu à des vérifications, notamment en cas d'informations convergentes.

Personnellement, je n'envisage actuellement pas d'encourager de telles formes de collaboration, mais je ne veux pas les exclure a priori, tout en m'assurant que certaines précautions élémentaires sont prises. Il peut en effet être utile de les canaliser.

Par ailleurs, je tiens encore à signaler le recours, dans certains dossiers, à l'hypnose pour tenter, sur une base volontaire, d'obtenir des informations supplémentaires susceptibles de permettre aux services de police de découvrir une partie de la vérité. Nous devons surveiller attentivement cette évolution de façon à établir si ces moyens peuvent apporter des éléments utiles et objectifs aux enquêteurs.

M. le président. — La parole est à M. Mahoux pour une réplique.

M. Mahoux (PS). — Monsieur le président, il est déplorable d'avaliser ce genre de méthode dans un domaine aussi sérieux que l'enquête judiciaire. Ma démarche ne se résume pas à un rejet pur et simple. Je suis convaincu qu'il existe des méthodes reposant sur des bases scientifiques auxquelles il est effectivement envisageable de recourir. Mon propos n'est donc absolument pas conservateur. Cependant, de là à accepter la réponse du ministre, laissant penser qu'après tout, la carpe ou la réussite aux cartes seraient des méthodes valables en matière d'investigations judiciaires, il y a de la marge ! (*Applaudissements.*)

M. le président. — La parole est à M. De Clerck, ministre.

M. De Clerck, ministre de la Justice. — Monsieur le président, il arrive que des médiums, accompagnés par les proches des victimes, se manifestent et il convient d'apporter écoute et attention à tout élément. Cependant, jusqu'à présent, la justice ne sollicite pas d'elle-même le concours de médiums.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

ORDRE DES TRAVAUX

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Erdman.

De heer Erdman (SP). — Mijnheer de voorzitter, rekening houdend met een amendement dat werd ingediend bij het wetsvoorstel tot wijziging van de provinciewet, stel ik voor dit wetsvoorstel naar de commissie terug te zenden. De commissie kan zich dan in het bijzonder over artikel 106 van de provinciewet buigen. Het wetsvoorstel kan dan ongetwijfeld straks in de plenaire vergadering aan de orde komen. Op die manier vermijden wij geblokkeerd te worden door de bepalingen van de wet van 6 april 1995.

De voorzitter. — Dat lijkt mij een verstandig voorstel. Gaat de Senaat ermee akkoord dat de commissie zich eerst buigt over het amendement om dan, na het horen van het mondeling verslag, nog in deze vergadering over het wetsvoorstel te stemmen ?

Het woord is aan de heer Van Hauthem.

De heer Van Hauthem (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, ik meende vóór de stemming over dit wetsvoorstel nog een opmerking te maken. Aangezien de heer Erdman nu reeds over dit wetsvoorstel is begonnen, wil ook ik een bedenking maken. Zij houdt eveneens verband met de stemming over dit wetsvoorstel. U hebt ongetwijfeld kennis genomen van de brief van de Vlaamse minister-president Van den Brande.

De voorzitter. — Mijnheer Van Hauthem, ik heb geen brief ontvangen van de Vlaamse minister-president.

De heer Van Hauthem (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, ik heb wel een brief ontvangen. Ik neem aan dat alle gemeenschaps-senatoren deze brief hebben ontvangen. De Vlaamse minister-president deelt daarin mede dat op 4 september 1996 de federale minister van Binnenlandse Zaken de regeringen van de deelstaten verzocht heeft om hun eventuele opmerkingen bij het wetsvoorstel te formuleren. De Vlaamse regering heeft dit gedaan. Zij had bedenkingen bij artikel 30 van het wetsvoorstel dat artikel 106 van de provinciewet zou wijzigen. Daar is blijkbaar sprake van een bevoegdheidsoverschrijding. Ook de wetgevende afdeling van de Raad van State had dit in haar advies opgemerkt.

De minister-president schrijft: «Ik heb dan ook, op verzoek van de Vlaamse regering, de federale regering verzocht om, met toepassing van artikel 3, § 3, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, artikel 30 van het voorstel van wet tot wijziging van de provinciewet, waarvan de tekst op 18 december 1996 werd aangenomen door de commissie voor de Binnenlandse en Administratieve Aangelegenheden van de Senaat, onverwijld aanhangig te maken bij het Overlegcomité federale regering, gemeenschaps- en gewestregeringen, met verzoek het bij artikel 3, § 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State bedoelde advies uit te brengen.»

De minister-president baseert zich eigenlijk op de gecoördineerde wetten op de Raad van State waarin wordt gesteld dat, wanneer de Raad van State in een voorafgaandelijk advies zegt dat er sprake is van een bevoegdheidsoverschrijding, men kan vragen dat de zaak wordt aanhangig gemaakt bij genoemd overlegcomité dat een advies moet uitbrengen. Indien dit advies bevestigt dat er sprake is van een bevoegdheidsoverschrijding, wordt de betrokken assemblee gevraagd om de nodige amendementen in te dienen. Daarom stel ik de vraag of het zin heeft om vandaag nog over dit wetsvoorstel te stemmen of het nu eerst naar de commissie wordt teruggezonden of niet. Blijkbaar is het reeds aanhangig gemaakt bij het overlegcomité. Indien wij erover stemmen en het aan de Kamer wordt overgemaakt, zal men in de Kamer amendementen moeten indienen, eventueel na een advies van het overlegcomité. Het wetsvoorstel moet dan teruggezonden worden naar de Senaat. Heeft het niet meer zin om de procedure te schorsen totdat het overlegcomité een advies heeft uitgebracht?

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Erdman.

De heer Erdman (SP). — Mijnheer de voorzitter, net als u geniet ik niet de eer om brieven te krijgen van de Vlaamse minister-president. Ik heb gevraagd dit wetsvoorstel naar de commissie terug te zenden omdat een amendement is ingediend door collega Nothomb dat mogelijkwijze tot een bespreking aanleiding zou kunnen geven.

Elke reactie van de minister-president is voorbarig, aangezien de Senaat zich nog niet over deze aangelegenheid heeft uitgesproken. Ik denk dat wij het resultaat van de besprekingen in de commissie moeten afwachten vooraleer wij een beslissing kunnen nemen.

De voorzitter. — Ik ben het eens met de opmerkingen van de heer Erdman.

In antwoord op de vraag van de heer Van Hauthem bevestig ik in de eerste plaats dat ik geen brief van de minister-president heb ontvangen met betrekking tot deze materie. Dit is echter niet van essentieel belang.

Ten tweede, indien ik de heer Van Hauthem goed heb begrepen, wordt er een beroep gedaan op het Overlegcomité federale regering, gemeenschaps- en gewestregeringen. De beraadslaging in dat overlegcomité heeft echter geenszins een schorsend effect op de werking van onze assemblee.

Ten derde, om tegemoet te komen aan mogelijke bezwaren, steun ik het voorstel dat zo-even werd geformuleerd om het amendement van de heer Nothomb in de commissie te bespreken en de eventueel aangepaste tekst aan de plenaire vergadering voor te leggen. Op dat ogenblik zullen wij in staat zijn te beoordelen of de bezwaren al dan niet zijn weggenomen en kunnen wij beslissen of er onmiddellijk zal worden gestemd, dan wel of de stemming moet worden uitgesteld.

Ik stel voor dat de commissie voor de Binnenlandse en Administratieve Aangelegenheden nu onmiddellijk bijeenkomt om de technische bespreking te voeren. Zij kan dan straks mondeling verslag uitbrengen en eventueel een nieuwe tekst voorleggen. Wij zullen dan oordelen of daarmee aan de geopperde bezwaren wordt tegemoetgekomen.

Het woord is aan de heer Van Hauthem.

De heer Van Hauthem (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, ik heb geen enkel bezwaar tegen het onmiddellijk bijeenroepen van de commissie.

Voorts heb ik niet beweerd dat het beroep op het overlegcomité de procedure zou schorsen. Ik heb enkel gesuggereerd om zelf te beslissen de procedure op te schorten aangezien wij wellicht zullen worden geconfronteerd met een ping-pongspel tussen Kamer en Senaat.

Ten slotte, kan ik het niet helpen dat u, noch de heer Erdman, een brief hebt ontvangen van de minister-president. Ik ben bereid een kopie van deze brief aan de leden van de commissie te bezorgen.

De voorzitter. — Is de Senaat het ermee eens dat de commissie voor de Binnenlandse en Administratieve Aangelegenheden nu bijeenkomt om zich uit te spreken over het amendement van de heer Nothomb?

Le Sénat est-il d'accord que la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives se réunisse maintenant afin de se prononcer sur l'amendement de M. Nothomb? (*Assentiment.*)

Dan is hiertoe besloten.

Il en sera donc ainsi.

RÉVISION DE LA CONSTITUTION

HERZIENING VAN DE GRONDWET

RÉVISION DE L'ARTICLE 130 DE LA CONSTITUTION

Discussion

HERZIENING VAN ARTIKEL 130 VAN DE GRONDWET

Bespreking

M. le président. — Mesdames, messieurs, nous abordons la discussion de la disposition portant révision de l'article 130 de la Constitution.

Wij vatten de bespreking aan over de bepaling tot de herziening van artikel 130 van de Grondwet.

La commission propose le texte suivant:

Article unique. L'article 130, § 1er, alinéa 1er, de la Constitution est complété par un 5°, libellé comme suit:

«5° l'emploi des langues pour l'enseignement dans les établissements créés, subventionnés ou reconnus par les pouvoirs publics.»

Eng artikel. Artikel 130, § 1, eerste lid, van de Grondwet wordt aangevuld met een 5°, luidende:

«5° het gebruik van de talen voor het onderwijs in de door de overheid opgerichte, gesubsidieerde of erkende instellingen.»

Einziger Artikel. Artikel 130 § 1 Absatz 1 der Verfassung wird durch eine Nummer 5 mit folgendem Wortlaut ergänzt:

«5. den Gebrauch der Sprachen für den Unterricht in den von den öffentlichen Behörden geschaffenen, bezuschußten oder anerkannten Einrichtungen.»

Das Wort hat Herr Chantraine, Berichterstatter.

Herr Chantraine (PSC), Berichterstatter. — Sehr geehrter Herr Präsident, la commission des Affaires institutionnelles a examiné, au cours de ses réunions des 30 janvier et 6 février 1997, la proposition de révision de l'article 130 de la Constitution, déposée par MM. Foret et Desmedt.

Cette proposition vise à accorder à la Communauté germanophone la compétence de régler l'emploi des langues en matière d'enseignement, et de la mettre ainsi sur pied d'égalité avec les deux autres communautés.

Si, jusqu'à présent, cette compétence n'avait pas été octroyée à la Communauté germanophone, c'est par crainte qu'elle puisse freiner l'emploi du français dans l'enseignement, crainte démentie par les faits. Le transfert de cette matière ne soulèvera dès lors aucune difficulté.

Je tenais à souligner que la proposition bénéficiait du soutien total des groupes politiques du PSC, du PRL et du PS du Conseil de la Communauté germanophone.

En vue d'éviter d'éventuels problèmes d'interprétation, un des auteurs a déposé un amendement visant à supprimer la phrase: «Le décret ne peut porter atteinte aux droits des minorités linguistiques dans la région de langue allemande.» Il a toutefois rappelé qu'il ne s'agissait pas de se distancier de l'esprit de cet alinéa.

L'amendement et la proposition ont été adoptés par dix voix et une abstention.

S'il est exact que toutes les communes de la Communauté germanophone sont des communes à statut spécial et que les autres communautés ne sont pas compétentes pour régler l'emploi des langues dans les communes dotées d'un régime spécial, personne ne peut nier que la Communauté germanophone se caractérise par un grand respect à l'égard des minorités linguistiques.

Je suis convaincu que la Communauté germanophone exercera sa nouvelle compétence sans porter atteinte aux droits des minorités linguistiques.

Ce projet trouve son origine dans plusieurs résolutions du Conseil de la Communauté germanophone, datées du 10 octobre 1991, du 25 mai 1992 et du 9 mars 1995.

Plusieurs avis motivés ont été formulés à cet égard par le Conseil de la communauté germanophone, les 1er février 1993 et 10 mai 1995.

En ma qualité de seul sénateur communautaire germanophone, je profite de l'occasion qui m'est donnée ici pour vous rappeler que la Communauté germanophone demande, dans ces résolutions que je viens de citer et qui sont soutenues par les groupes politiques du PSC, PRL et le PS du Conseil de la Communauté germanophone, d'être dotée de l'autonomie constitutive, d'une représentation garantie au sein de la Chambre des représentants, et d'exercer certaines matières régionales dans la région de langue allemande. Aussi demande-t-elle de donner aux organes de la Communauté germanophone, par loi spéciale, la possibilité de fonctionner comme organes régionaux pour certaines matières.

Je me réjouis toutefois que le projet qui vous est soumis aujourd'hui mette, en matière d'emploi des langues, la Communauté germanophone sur un pied d'égalité avec la Communauté flamande et la Communauté française.

Mon groupe adoptera ce projet.

Sehr geehrter Herr Präsident, liebe Kolleginnen und Kollegen, ich bedanke mich für Ihre geschätzte Aufmerksamkeit. *(Applaudissements.)*

M. le président. — La parole est à M. Foret.

M. Foret (PRL-FDF). — Herr Präsident, en remerciant M. Chantraine de son fidèle rapport, je souhaiterais vous faire part du sentiment de satisfaction qui anime le groupe PRL-FDF du Sénat à la suite de l'adoption, par la commission des Affaires institutionnelles, de la proposition de révision de l'article 130 de la Constitution, que M. Desmedt et moi-même avons déposée en mars 1996.

*M. Moens, vice-président,
prend la présidence de l'assemblée*

Il s'agit en effet ici de l'aboutissement d'un projet initié en mars 1995 par notre ancien et apprécié collègue, M. Evers, qui obtint, par le dépôt d'un amendement, que la déclaration de révision de la Constitution du 7 avril 1995 reprenne l'article 130 de la Constitu-

tion et mentionne explicitement que cette révision avait pour finalité de transférer à la Communauté germanophone l'emploi des langues dans l'enseignement. Je remercie le président Swaelen qui a accédé à ma demande de mettre cette proposition à l'ordre du jour de la commission des Affaires institutionnelles.

La rapidité avec laquelle ce dossier a été traité est significative de l'amélioration du fonctionnement du Sénat qui, souvenons-nous en, lors de la session précédente, s'était fait devancer par la Chambre des représentants dans le traitement des propositions de la loi relatives aux incompatibilités des ministres germanophones. Cette diligence était d'autant plus nécessaire qu'elle répond aux préoccupations persistantes du Conseil de la Communauté germanophone qui, sous l'impulsion des libéraux, a adopté depuis le mois d'octobre 1991 diverses résolutions successives. Il y a quelques semaines encore, les libéraux germanophones du PFF avaient saisi le Conseil de la Communauté germanophone d'une résolution en ce sens.

Nous sommes donc heureux d'avoir pu convaincre une très large majorité de cette assemblée de permettre à la Communauté germanophone de régler l'emploi des langues dans l'enseignement qu'elle organise.

Je rappelle que l'enseignement a été transféré aux Communautés française, flamande et germanophone par les articles 127 et 130 de la Constitution. Cependant, alors que la Communauté française et la Communauté flamande ont reçu la compétence de régler, dans ce domaine, l'emploi des langues par décret, la Communauté germanophone s'est vue privée de cette compétence. Le groupe PRL-FDF du Sénat a donc voulu remédier à cette incohérence pour différents motifs.

Tout d'abord, l'importance des compétences linguistiques à tous les niveaux est telle qu'il n'est aujourd'hui pas possible de mener en Communauté germanophone une politique d'enseignement cohérente, sans disposer de la compétence en cette matière. Il est significatif de remarquer qu'actuellement, différents arrêtés royaux et arrêtés pris par la Communauté germanophone réglementent la vie quotidienne des établissements scolaires situés en région de langue allemande sous l'empire de la législation actuelle. Ces arrêtés devaient être soumis à la ratification des Chambres législatives fédérales et confirmés par une loi avant de pouvoir entrer en vigueur, ce qui ne fut jamais fait. Bien qu'illégaux, ces arrêtés continuent cependant à être appliqués car ils sont indispensables à l'organisation scolaire.

Ensuite, il a toujours été dans l'intention du législateur de développer pour la Communauté germanophone une autonomie égale à celle des deux autres communautés. La présente proposition a pour objet de mettre la Communauté germanophone sur un pied de stricte égalité avec les deux autres communautés.

En outre, la finalité profonde de notre modification est de faciliter l'accession de tous les élèves de la Communauté germanophone à un véritable bilinguisme qui leur permette de poursuivre leurs études supérieures en Belgique et de trouver un emploi en dehors des limites de la région de langue allemande.

Si personne ne nie l'importance que revêt l'apprentissage de plusieurs langues, il faut souligner que le bilinguisme et le multilinguisme revêtent une importance toute particulière pour les germanophones. L'exiguïté du territoire, une population inférieure à 70 000 habitants, l'absence d'universités ou même d'écoles supérieures diversifiées, la situation géographique des cantons de l'Est qui se situent à un point de rencontre de plusieurs cultures sont autant d'éléments spécifiques qui s'ajoutent aux arguments généralement avancés en faveur du multilinguisme. Les responsables politiques locaux sont désireux de créer et de maintenir les conditions pour que le bilinguisme soit promu dans des conditions adéquates. Mais malgré les efforts considérables déployés à cet effet en Communauté germanophone, on constate que les jeunes germanophones parlent de moins en moins bien le français. De plus, la connaissance de l'allemand par les franco-phones qui habitent la région de langue allemande laisse à désirer.

Dans le secondaire, il est important de souligner que 15 % de la population scolaire totale provient des communes francophones, tandis qu'en Communauté française, seul 0,2 % de la population scolaire totale provient des communes germanophones. L'incidence sur l'organisation scolaire de la Communauté germano-

phone est loin d'être négligeable, d'autant qu'on y organise des cours particuliers pour les élèves francophones. Et cette spécificité me semble également justifier amplement une législation adéquate.

Enfin, afin de dissiper toutes les craintes que pourrait émettre la minorité francophone de la région, nous étions entièrement disposés, en ce qui nous concerne, à prévoir un mécanisme garantissant le respect des droits de la minorité linguistique de la région de langue allemande. C'est pourquoi, dans notre proposition initiale, nous avons inséré, M. Desmedt et moi, un alinéa indiquant clairement que le décret ne pouvait porter atteinte aux droits des minorités. La commission des Réformes institutionnelles nous a toutefois fait remarquer que cette disposition était superflue. Dans l'attente d'une véritable cour constitutionnelle garantissant le respect des droits et libertés de tous nos concitoyens, nous avons accepté de nous rallier à ce point de vue unanime de la commission.

Lorsque cet article 130 (nouveau) entrera en vigueur, après que nos collègues de la Chambre auront mené cette modification avec diligence et avec autant d'enthousiasme que nous, les cartes seront alors dans les mains de la Communauté germanophone. Telle est la réalité, telle est la technique institutionnelle de notre pays.

Dans le domaine de l'emploi des langues en matière d'enseignement, la Communauté germanophone devra, me semble-t-il, mener une réflexion globale, innover, fixer des objectifs et trouver les moyens pour les atteindre. Ces objectifs devront répondre largement aux raisons qui justifiaient cette modification constitutionnelle que j'ai définie tout à l'heure. Il serait regrettable qu'après tous les efforts déployés par les différentes assemblées fédérales, et peut-être plus spécialement par les libéraux, pour obtenir ce transfert de compétences, tous les partis de la Communauté germanophone ne soient pas associés aux différentes modifications. Nous pensons que les actions à mener devraient porter notamment sur la conclusion d'accords avec la Communauté française pour favoriser les échanges entre élèves, la création de structures d'accueil dans les établissements scolaires de part et d'autre de la frontière linguistique pour permettre aux élèves dont la langue maternelle n'est pas la langue de l'enseignement de s'intégrer le plus rapidement possible, la création de véritables écoles bilingues, l'amélioration de la formation des professeurs de langue et, dans le cadre d'accords de coopération, l'échange éventuel d'enseignants entre la Communauté française et la Communauté germanophone.

Dans les années à venir, le Conseil de la Communauté germanophone devra se prononcer sur les options fondamentales en matière d'éducation, d'enseignement et de formation. Il est difficile de s'imaginer qu'il aurait pu remplir convenablement sa mission sans disposer de la compétence dans une des matières fondamentales pour l'avenir des jeunes de toute la région.

J'espère donc, chers collègues, que la présente révision de l'article 130 de la Constitution pourra non pas remporter la majorité des suffrages de notre assemblée mais bien un vote unanime. Je suis convaincu que l'ensemble des responsables politiques germanophones de ce pays en seront heureux et qu'avec nous, ils entendront poursuivre une politique d'ouverture empreinte de tolérance et de flexibilité. (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, pas op het laatste moment heb ik ingezien dat er in dit verband toch wel een ander verhaal moet worden verteld. Op het eerste gezicht en vanuit mijn federalistische instelling en mijn liefde voor de Duitstalige Gemeenschap in ons land, leken de heren Foret en Desmedt een goed voorstel te hebben ingediend. Van een herziening van de Grondwet waarbij federale bevoegdheden naar de gemeenschappen worden overgeheveld, zijn we immers in principe steeds voorstander geweest.

Ik had dit voorstel nochtans vroeger kritisch moeten onderzoeken, precies omdat het werd ingediend door de PRL-FDF. Dit had een lichtje moeten doen branden, want hun voorstel kan toch niet alleen door liefde voor de Duitstalige Gemeenschap zijn inge-

De wetgeving op het gebruik van de talen in het onderwijs in de Duitstalige Gemeenschap wordt stelselmatig met voeten getreden. Onder meer de ministers van de Duitstalige Gemeenschap en de directies van de betrokken scholen, bezondigen zich daaraan. Nochtans hebben beiden gezworen de Grondwet en de wetten van het Belgische volk na te leven.

De taalwetgeving bepaalt dat op het niveau van de lagere scholen in de Duitstalige Gemeenschap slechts een Franstalige school kan worden opgericht als er in een omtrek van vier kilometer geen lagere school van de Franstalige Gemeenschap bestaat, als zestien ouders dit eisen en als het uitsluitend kinderen betreft waarvan de moedertaal of de omgangstaal Frans is.

Wat is de praktijk? Zowel in Eupen, in Herbsthal als in Kelmis werden dergelijke lagere scholen opgericht waarvan geen enkele aan de opgelegde criteria voldoet.

De wetgeving betreffende de middelbare scholen stelt heel uitdrukkelijk dat enkel in het Duits mag worden les gegeven. Hoe gaat het er echter in de werkelijkheid aan toe? De middelbare scholen van Eupen en Kelmis beschikken over Franstalige afdelingen die hoofdzakelijk door leerlingen uit de Franse Gemeenschap worden bezocht. Deze leerlingen komen uit gemeenten die wel degelijk over een volwaardig net van middelbare scholen beschikken en waar de vrije schoolkeuze dus is gewaarborgd. Soms wordt het gros van de lessen aan leerlingen met Duits als moedertaal, in het Frans onderwezen. De betreffende schooldirecties beslissen daartoe willekeurig. Tal van leerkrachten zijn de Duitse taal niet machtig, maar geven toch les in de Duitstalige Gemeenschap. Het aantal Franstalige leerlingen dat in het Duitse taalgebied school loopt, bedraagt 18%. De daardoor heersende taalchaos heeft vanzelfsprekend verschrikkelijke gevolgen voor de kwaliteit van het Duitstalige onderwijs.

Ook financieel brengt deze toestand zwaarwichtige implicaties met zich. Voor de Duitstalige Gemeenschap betekent de onwettige aanwezigheid van leerlingen uit de Franse Gemeenschap jaarlijks bijkomende kosten van ongeveer 200 miljoen Belgische frank. De Franse Gemeenschap voorziet in geen enkele vorm van compensatie voor de massale aanwezigheid van haar leerlingen in de scholen van de Duitstalige Gemeenschap. Dit heeft ertoe geleid dat de begroting van de Duitstalige Gemeenschap inmiddels deficitair is geworden.

Voor de bouw van nieuwe scholen en voor de vernieuwing van de ziekenhuisinfrastructuur is er geen geld meer. Noch de Vlaamse noch de Franse Gemeenschap zouden een bijkomende belasting van 18% op de onderwijsbegroting kunnen dragen. Wij verwachten dit echter wel van de Duitstalige Gemeenschap.

Om duidelijkheid te krijgen in deze problematiek, hebben een aantal leden van de Duitse Gemeenschapsraad de minister bevoegd voor taalinspectie in het onderwijs, de heer Ylieff, gevraagd om taalinspecties uit te voeren. Sinds een jaar gebeurt er niets. De minister blokkeert blijkbaar deze aanvraag. Een vraag dienaangaande van mijn fractievoorzitter, senator Loones, aan minister Ylieff bleef tot op heden onbeantwoord.

In het licht van deze achtergrond zou de overdracht van de bevoegdheden voor het onderwijs aan de Duitstalige Gemeenschap een volstreekte legalisering van de opgesomde wetsovertredingen met zich brengen. Erger nog, de scholen in de gemeenten Sankt-Vith en Büllingen, die tot nu toe gespaard bleven van dergelijke willekeur op het vlak van taalgebruik, zouden ook verplicht kunnen worden om het voorbeeld van de scholen van de gemeenten Eupen en Kelmis te volgen.

De drijfkracht achter deze negatieve ontwikkeling is ongetwijfeld het francofiel politiek establishment dat het blijkbaar hoe langer hoe meer ook in de Duitstalige Gemeenschap voor het zeggen heeft. Dit establishment stelt weinig meer voor dan de verlengarm van de Waalse moederpartijen.

Wij zijn beslist ook de overtuiging toegedaan dat de taal van de buurman grondig dient te worden gestudeerd. Hiervoor is echter geen grondwetswijziging vereist, een gewone wet kan volstaan. Een herziening van de wet op het taalgebruik in het onderwijs zijn wij genegen op voorwaarde dat het reciprociteitsbeginsel wordt toegepast voor de gemeenten Malmedy, Weismes, Welkenraedt

en Gemmenich. Enkel een regeling die op dit beginsel berust, kan een volwaardige bescherming van de Duitse moedertaal waarborgen.

Ik ben ervan overtuigd dat ook de Duitstalige Gemeenschap alles in het werk zal stellen opdat haar buurgemeenten voorstander worden van het aanleren van de taal van hun burenen.

Met betrekking tot het wetsvoorstel van de heren Foret en Desmedt, stelt de Volksunie vast dat er in alle talen wordt gezweven over de sterke achteruitgang van de kennis van de moedertaal in de Duitstalige Gemeenschap. Naar waarheid beoogt dit initiatief enkel en alleen de volledige uitschakeling van enige medezeggenschap van de Vlaamse verkozenen over de belangen van de Duitstalige Gemeenschap zodat het Duitse taalgebied tot een Frans deelgebied kan worden omgevormd. Dit streefdoel werd in de gemeenten Montzen en Aarlen blijkbaar reeds helemaal verwezenlijkt.

Hoe zeer bijkomende bevoegdheden voor de Duitstalige Gemeenschap ook wenselijk zijn, ze kunnen pas worden overgedragen als de taalwetgeving correct wordt toegepast en niet langer aan de verfransingsdruk van de Waalse regio blijft blootstaan.

De heer Swaelen treedt opnieuw als voorzitter op

Ik mag aannemen dat wanneer de PRL-FDF de overheveling van bevoegdheden inzake het taalgebruik in het onderwijs in de randgemeenten naar Brussel zou bepleiten, de Vlaamse verkozenen heftig zouden reageren. De analyse van deze problematiek brengt mij tot het besluit dat de overheveling van bijkomende bevoegdheden naar de Duitstalige Gemeenschap, een ernstige bedreiging vormt voor het Duitstalige onderwijs in deze gemeenschap. Met dit standpunt vertolk en verdedig ik de mening van vrienden en collega's uit de Duitstalige Gemeenschap die mij verzocht hebben dit minderheidsstandpunt hier te laten weerklinken. Ik hoop hiervoor steun te vinden.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Goris.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ook de VLD-fractie wenst de heer Chantraine te feliciteren met zijn verslag. Ik wil beklemtonen dat de discussie in de commissie nagenoeg tot een consensus heeft geleid. Bijna iedereen was het erover eens dat deze wijziging van de Grondwet gerechtvaardigd is met het oog op de gelijkschakeling van de drie cultuurgemeenschappen van het land. De feiten wijzen immers uit dat er geen gevaar bestaat voor de Franstalige minderheid, omdat de bescherming van de minderheden als een algemeen rechtsprincipe in onze Grondwet en in de wetten van ons land is ingeschreven. Om die reden hebben wij onze steun verleend aan het amendement van collega Desmedt tot schrapping van de bepaling betreffende de taalminderheden.

In het licht van het voorbehoud dat zojuist is geformuleerd door de heer Anciaux, wijs ik erop dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen het toezicht op de toepassing van de taalwetgeving, ook in onderwijsaangelegenheden, en de wijziging van de Grondwet. Deze wijziging biedt aan de Duitstalige Gemeenschap precies de garantie om de organisatie van haar onderwijs zelf in handen te nemen. De Vlaamse Liberalen en Democraten zullen daarom deze grondwetswijziging steunen.

Herr Präsident. — Das Wort hat Herr Chantraine, Berichterstatter.

Herr Chantraine (PSC), Berichterstatter. — Sehr geehrter Herr Kollege Anciaux, ich möchte Ihnen nur ganz kurz sagen, dass ich mit Ihren Argumenten absolut nicht einverstanden sein kann. Sie haben sich zum Sprachrohr der PDB gemacht, was ihr gutes Recht ist. Sie können nicht darüber urteilen was Sie gesagt haben. Das können nicht Ihre persönlichen Argumente gewesen sein. In unserer deutschsprachigen Gemeinschaft gibt es keine und gab es keine Sprachenprobleme. Wir befürchten, dass welche von außen importiert werden. Eine große Mehrheit des Rates der deutschsprachigen Gemeinschaft, dessen Sprachrohr ich bin, hat in mehreren Resolutionen die Übertragung der Kompetenz des Sprachengebrauchs im Unterricht gefordert. Dies war auch berechtigt. Sie können davon ausgehen, dass bei uns alles Erdenkliche

gemacht wird, dass die Minderheiten respektiert werden. Bitte regeln Sie den Sprachengebrauch im Unterricht in Ihrer Gemeinschaft, ich werde da nicht hineinreden. Lassen Sie uns den Sprachengebrauch im Unterricht in unserer Gemeinschaft selbst regeln. Wir werden damit fertig. Ihre Partei ist in unserer Gemeinschaft nicht vertreten und wird auch bei uns kein Mitspracherecht in der konkreten Organisation des Sprachengebrauchs im Unterricht haben. Ich werde, wie die Mehrheit der Mitbürger unserer Gemeinschaft dafür sorgen, dass Frieden in unserer Gemeinschaft erhalten bleibt.

M. le président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion, je la déclare close.

Daar niemand meer het woord vraagt in de bespreking, verklaar ik ze voor gesloten.

Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble de la disposition à la majorité prévue par l'article 195, dernier alinéa, de la Constitution.

Wij stemmen later over het geheel van de bepaling met de meerderheid overeenkomstig artikel 195, laatste lid, van de Grondwet.

Mesdames, messieurs, je vous propose de suspendre la séance en attendant l'arrivée de M. Vergote, qui doit nous présenter un rapport oral des travaux qui se sont déroulés en commission, en ce qui concerne la proposition de loi modifiant la loi provinciale.

La séance est suspendue.

De vergadering is geschorst.

— *La séance est suspendue à 17 h 30.*

De vergadering wordt geschorst om 17.30 uur.

Elle est reprise à 17 h 50.

Ze wordt hervat om 17.50 uur.

M. le président. — La séance est reprise.

De vergadering is hervat.

WETSVOORSTEL TOT WIJZIGING VAN DE PROVINCIEWET

WETSVOORSTEL OM DE PROVINCIES TE DEMOCRATISEREN

WETSVOORSTEL TOT WIJZIGING VAN DE PROVINCIEWET VAN 30 APRIL 1836 EN VAN DE WET VAN 19 OKTOBER 1921 TOT REGELING VAN DE PROVINCIERAADSVERKIEZINGEN

WETSVOORSTEL TOT WIJZIGING VAN DE PROVINCIEWET, VAN DE WET VAN 19 JULI 1976 TOT INSTELLING VAN EEN VERLOF VOOR DE UITOEFENING VAN EEN POLITIEK MANDAAT EN VAN DE WET VAN 18 SEPTEMBER 1986 TOT INSTELLING VAN HET POLITIEK VERLOF VOOR DE PERSONEELSLEDEN VAN DE OVERHEIDSDIENSTEN

WETSVOORSTEL TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 11 APRIL 1994 BETREFFENDE DE OPENBAARHEID VAN BESTUUR TENEINDE DE BEPALINGEN MET BETREKING TOT DE DOORZICHTIGHEID VAN HET BESTUUR TOEPASBAAR TE MAKEN OP DE PROVINCIALE OVERHEDEN

WETSVOORSTEL TOT WIJZIGING VAN DE PROVINCIEWET MET HET OOG OP EEN BETERE INFORMATIE VAN DE PROVINCIERAADSLEDEN

WETSVOORSTEL TOT WIJZIGING VAN DE PROVINCIEWET

WETSVOORSTEL TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 104 VAN DE PROVINCIEWET TENEINDE DE VOORZITTER VAN DE BESTENDIGE DEPUTATIE ZIJN STEMRECHT TE ONTNEMEN

Hervatting van de bespreking van artikelen

Aangehouden stemmingen

Stemming over het geheel

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT LA LOI PROVINCIALE

PROPOSITION DE LOI RELATIVE À LA DÉMOCRATISATION DES PROVINCES

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT LA LOI PROVINCIALE DU 30 AVRIL 1836 ET DE LA LOI DU 19 OCTOBRE 1921 ORGANIQUE DES ÉLECTIONS PROVINCIALES

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT LA LOI PROVINCIALE, LA LOI DU 19 JUILLET 1976 INSTITUANT UN CONGÉ POUR L'EXERCICE D'UN MANDAT POLITIQUE ET LA LOI DU 18 SEPTEMBRE 1986 INSTITUANT LE CONGÉ POLITIQUE POUR LES MEMBRES DU PERSONNEL DES SERVICES PUBLICS

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT LA LOI DU 11 AVRIL 1994 RELATIVE À LA PUBLICITÉ DE L'ADMINISTRATION EN VUE DE RENDRE APPLICABLE AUX AUTORITÉS PROVINCIALES LES DISPOSITIONS SUR LA TRANSPARENCE ADMINISTRATIVE

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT LA LOI PROVINCIALE EN VUE DE RENFORCER L'INFORMATION DES CONSEILLERS PROVINCIAUX

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT LA LOI PROVINCIALE

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 104 DE LA LOI PROVINCIALE EN VUE DE RETIRER AU PRÉSIDENT DE LA DÉPUTATION PERMANENTE SA VOIX DÉLIBÉRATRICE

Reprise de la discussion d'articles

Votes réservés

Vote sur l'ensemble

De voorzitter. — Ik geef eerst het woord aan de rapporteur die een mondeling verslag uitbrengt na afloop van de vergadering van de commissie voor de Binnenlandse en Administratieve Aangelegenheden.

De heer Vergote (VLD), rapporteur. — Mijnheer de voorzitter, op uw vraag heeft de commissie voor de Binnenlandse en Administratieve Aangelegenheden zojuist vergaderd met als enig agendapunt de bespreking van artikel 31. Het amendement nummer 158, ingediend door de heer Nothomb c.s., werd unaniem door de tien commissieleden goedgekeurd. Dit amendement luidt als volgt:

« Artikel 31. — Dit artikel vervangen als volgt:

« In artikel 106 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wetten van 27 mei 1975, 6 januari 1984 en 6 juli 1987, wordt de laatste zinnelijke zin van het vijfde lid vervangen als volgt:

« De rechtsgedingen van de provincie als eiser of als verweerder waartoe door de bestendige deputatie is besloten, worden in haar naam gevoerd door haar voorzitter. »

« Article 31. — Remplacer cet article par ce qui suit:

« À l'article 106 de la même loi, modifié par les lois des 27 mai 1975, 6 janvier 1984 et 6 juillet 1987, la dernière phrase de l'alinéa 5 est remplacée par la disposition suivante:

« Les actions en justice de la province, en demandant ou en défendant, décidées par la députation permanente, sont exercées, au nom de celle-ci, par son président. »

Dit betekent dat het derde lid van artikel 106 van de bestaande wet terug van kracht wordt. Dit derde lid luidt als volgt: « De bestendige deputatie draagt zorg voor het voorafgaand onderzoek van alle zaken van provinciaal belang. »

Wanneer dit wordt goedgekeurd, zijn de opmerkingen die de Vlaamse regering terzake maakt, zonder voorwerp.

Het amendement van de heer Nothomb strekkend tot de invoering van een artikel 64bis (nieuw) werd ingetrokken. *(Applaus.)*

De voorzitter. — Aan de orde zijn thans de aangehouden stemmingen en de stemming over het geheel van het wetsvoorstel tot wijziging van de provinciewet.

Nous devons procéder maintenant aux votes réservés et au vote sur l'ensemble de la proposition de loi modifiant la loi provinciale.

Nous devons tout d'abord nous prononcer sur l'amendement (n° 145) de M. Foret et de Mme Cornet d'Elzies à l'article 2.

Wij moeten ons eerst uitspreken over het amendement (nr. 145) van de heer Foret en mevrouw Cornet d'Elzies bij artikel 2.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le président, je demande le vote nominatif.

M. le président. — Cette demande est-elle appuyée? *(Plus de quatre membres se lèvent.)*

Le vote nominatif étant régulièrement demandé, il va y être procédé.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

61 membres sont présents.

61 leden zijn aanwezig.

43 votent non.

43 stemmen neen.

11 votent oui.

11 stemmen ja.

7 s'abstiennent.

7 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non:

Neen hebben gestemd:

MM. Bourgeois, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Coene, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Devolder, D'Hooghe, Erdman, Goris, Happart, Hostekint, Hotyat, Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Mouton, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, M. Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Vautmans, Vergote, Verhofstadt, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté oui:

Ja hebben gestemd:

MM. Bock, Boutmans, Mme Cornet d'Elzies, MM. Daras, De Decker, Desmedt, Destexhe, Mme Dua, MM. Foret, Hazette et Jonckheer.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Anciaux, Buelens, Ceder, Raes, Vandenbroeke, Van Hauthem et Verreycken.

M. le président. — Je mets aux voix l'article 2.

Ik breng artikel 2 in stemming.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le président. — Nous devons nous prononcer sur l'amendement (n° 146) de M. Foret et Mme Cornet d'Elzius tendant à insérer un article *2bis* (nouveau).

Wij moeten ons nu uitspreken over het amendement (nr. 146) van de heer Foret en mevrouw Cornet d'Elzius dat ertoe strekt een artikel *2bis* (nieuw) in te voegen.

Puis-je considérer que le dernier vote sur un amendement est également valable pour cet amendement ?

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een amendement ook geldt voor dit amendement ? (*Instemming.*)

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Derhalve wordt dit amendement niet aangenomen.

Nous passons au vote sur l'amendement (n° 153) de MM. Daras et Boutmans à l'article 3.

Wij stemmen over het amendement (nr. 153) van de heren Daras en Boutmans bij artikel 3.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

60 membres sont présents.

60 leden zijn aanwezig.

42 votent non.

42 stemmen neen.

13 votent oui.

13 stemmen ja.

5 s'abstiennent.

5 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

MM. Bourgeois, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Coene, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Devolder, D'Hooghe, Erdman, Goris, Happart, Hostekint, Hotyat, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Mouton, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, M. Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghé, Mme Van der Wildt, MM. Vautmans, Vergote, Verhofstadt, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Anciaux, Bock, Boutmans, Mme Cornet d'Elzius, MM. Daras, De Decker, Desmedt, Destexhe, Mme Dua, MM. Foret, Hazette, Jonckheer et Vandenbroeke.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Buelens, Ceder, Raes, Van Hauthem et Verreycken.

M. le président. — Je mets aux voix l'article 3.

Ik breng artikel 3 in stemming.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le président. — Nous passons au vote sur l'amendement de M. Foret et Mme Cornet d'Elzius (n° 147) ainsi que sur l'amendement de MM. Daras et Boutmans (n° 154). Ces amendements visent l'insertion d'un article *28bis* (nouveau).

Wij stemmen over het amendement van de heer Foret en mevrouw Cornet d'Elzius (nr. 147) alsook over het amendement van de heren Daras en Boutmans (nr. 154). Deze amendementen strekken ertoe een artikel *28bis* (nieuw) in te voegen.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

61 membres sont présents.

61 leden zijn aanwezig.

30 votent non.

30 stemmen neen.

24 votent oui.

24 stemmen ja.

7 s'abstiennent.

7 onthouden zich.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.

Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

MM. Bourgeois, Caluwé, Mme Cantillon, M. G. Charlier, Mme de Bethune, MM. Delcroix, D'Hooghe, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, MM. Moens, Mouton, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, M. Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghé, Mme Van der Wildt et M. Weyts.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Bock, Boutmans, Chantraine, Ph. Charlier, Coene, Mme Cornet d'Elzius, MM. Daras, De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Desmedt, Destexhe, Devolder, Mme Dua, MM. Foret, Goris, Hazette, Jonckheer, Mmes Milquet, Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Vautmans, Vergote, Verhofstadt et Mme Willame-Boonen.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Anciaux, Buelens, Ceder, Raes, Vandenbroeke, Van Hauthem et Verreycken.

M. le président. — Nous passons au vote sur l'amendement de MM. Daras et Boutmans (n° 155) à l'article 30.

Wij stemmen over het amendement van de heren Daras en Boutmans (nr. 155) bij artikel 30.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

60 membres sont présents.

60 leden zijn aanwezig.

49 votent non.

49 stemmen neen.

4 votent oui.

4 stemmen ja.

7 s'abstiennent.

7 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.
Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

MM. Bock, Bourgeois, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes Cornet d'Elzius, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Erdman, Foret, Goris, Happart, Hazette, Hostekint, Hotyat, Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Mouton, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, M. Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Vautmans, Vergote, Verhofstadt, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Boutmans, Daras, Mme Dua, M. Jonckheer.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Anciaux, Buelens, Ceder, Raes, Vandenbroeke, Van Hauthem et Verreycken.

M. le président. — Je mets aux voix l'article 30.

Ik breng artikel 30 in stemming.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le président. — Nous passons au vote sur le nouveau texte de l'article 31 tel qu'adopté par la commission et dont le rapporteur vous a donné lecture.

Wij stemmen nu over de nieuwe tekst van artikel 31 zoals aangenomen door de commissie en ons meegedeeld door de rapporteur.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

61 membres sont présents.

61 leden zijn aanwezig.

50 votent oui.

50 stemmen ja.

11 s'abstiennent.

11 onthouden zich.

En conséquence, le nouveau texte de l'article 31 est adopté et l'article 31 initialement voté vient à tomber.

Derhalve is de nieuwe tekst van artikel 31 aangenomen. Bijgevolg vervalt het oorspronkelijk aangenomen artikel 31.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Bock, Bourgeois, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Coene, Mmes Cornet d'Elzius, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Erdman, Foret, Goris, Happart, Hazette, Hostekint, Hotyat, Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Mouton, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, M. Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Vautmans, Vergote, Verhofstadt, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Anciaux, Boutmans, Buelens, Ceder, Daras, Mme Dua, MM. Jonckheer, Raes, Vandenbroeke, Van Hauthem et Verreycken.

M. le président. — Nous passons au vote sur l'amendement (n° 148) de M. Foret et Mme Cornet d'Elzius à l'article 37.

Wij stemmen over het amendement (nr. 148) van de heer Foret en mevrouw Cornet d'Elzius bij artikel 37.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

61 membres sont présents.

61 leden zijn aanwezig.

43 votent non.

43 stemmen neen.

7 votent oui.

7 stemmen ja.

11 s'abstiennent.

11 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

MM. Bourgeois, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Coene, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Devolder, D'Hooghe, Erdman, Goris, Happart, Hostekint, Hotyat, Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Mouton, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, M. Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Vautmans, Vergote, Verhofstadt, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

M. Bock, Mme Cornet d'Elzius, MM. De Decker, Desmedt, Destexhe, Foret et Hazette.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Anciaux, Boutmans, Buelens, Ceder, Daras, Mme Dua, MM. Jonckheer, Raes, Vandenbroeke, Van Hauthem et Verreycken.

M. le président. — Je mets aux voix l'article 37.

Ik breng artikel 37 in stemming.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le président. — Nous passons au vote sur l'amendement (n° 156) de M. Daras à l'article 67.

Wij stemmen over het amendement (nr. 156) van de heer Daras bij artikel 67.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

61 membres sont présents.

61 leden zijn aanwezig.

36 votent non.

36 stemmen neen.

20 votent oui.

20 stemmen ja.

5 s'abstiennent.

5 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.
Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

MM. Bourgeois, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pètre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Anciaux, Bock, Boutmans, Coene, Mme Cornet d'Elzius, MM. Daras, De Decker, Desmedt, Destexhe, Devolder, Mme Dua, MM. Foret, Goris, Hazette, Jonckheer, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Vandembroeke, Vautmans, Vergote et Verhofstadt.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Buelens, Ceder, Raes, Van Hauthem et Verreycken.

M. le président. — Nous passons au vote sur l'amendement (n° 149) de M. Foret et Mme Cornet d'Elzius à l'article 67.

Wij stemmen over het amendement van de heer Foret en mevrouw Cornet d'Elzius (nr. 149) bij artikel 67.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

59 membres sont présents.

59 leden zijn aanwezig.

35 votent non.

35 stemmen neen.

10 votent oui.

10 stemmen ja.

14 s'abstiennent.

14 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.
Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

MM. Bourgeois, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pètre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, M. Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Bock, Boutmans, Mme Cornet d'Elzius, MM. Daras, De Decker, Desmedt, Mme Dua, MM. Foret, Hazette et Jonckheer.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Anciaux, Buelens, Ceder, Coene, Devolder, Goris, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandembroeke, Van Hauthem, Vautmans, Vergote, Verhofstadt et Verreycken.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1996-1997
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1996-1997

M. le président. — Je mets aux voix l'article 67.

Ik breng artikel 67 in stemming.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le président. — Nous devons nous prononcer sur l'amendement (n° 150) de M. Foret et Mme Cornet d'Elzius ainsi que sur l'amendement (n° 157) de M. Daras à l'article 71.

Wij moeten ons nu uitspreken over het amendement (nr. 150) van de heer Foret en mevrouw Cornet d'Elzius evenals over het amendement (nr. 157) van de heer Daras bij artikel 71.

Puis-je considérer que le dernier vote sur un amendement est également valable pour ces amendements ?

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een amendement ook geldt voor deze amendementen ? (*Instemming.*)

En conséquence, ces amendements ne sont pas adoptés.

Derhalve worden deze amendementen niet aangenomen.

Je mets aux voix l'article 71.

Ik breng artikel 71 in stemming.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le président. — Mesdames, messieurs, nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble de la proposition de loi.

Wij moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsvoorstel.

Het woord is aan de heer Buelens voor een stemverklaring.

De heer Buelens (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, de afwezigheid van de minister van Binnenlandse Zaken bij de behandeling van het wetsvoorstel in de plenaire vergadering van vorige dinsdag was zeer illustratief. Ook voor hem zijn de provincies onbelangrijk en zelfs achterhaald. De oude provincies zijn blijkbaar nog enkel belangrijk voor het mogelijk beheer van uitgebreide financiële middelen en ook voor de mogelijke benoeming van vrienden met de juiste partijlidkaart.

Volgens het Vlaams Blok zijn de Franse departementen van weleer niet meer in overeenstemming met mogelijk noodzakelijke tussenniveaus, die dan wel moeten worden aangepast aan de sociaal-economische gegevens. Ik denk hier ter illustratie al onmiddellijk aan het Antwerpse havengebied, dat doorsneden wordt door een onlogische provinciegrens.

Er moet dus dringend een einde worden gemaakt aan de gevolgen van de Franse bezetting. Daarom hebben wij een voorstel ingediend tot wijziging van artikel 162 van de Grondwet, waarbij de bevoegdheid verdeeld wordt over gemeenten en gemeenschappen en het tussenniveau wordt toegewezen aan sociaal-regionale instellingen. Wij zullen dan ook dit wetsvoorstel, dat enkel de verouderde provinciewet een kunstmatige verjongingskuur wil laten ondergaan, niet goedkeuren.

M. le président. — La parole est à M. Foret pour une explication de vote.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le président, je me réjouis que le Sénat ait pris à bras-le-corps la rénovation de la loi provinciale en se calquant sur les modifications qui ont été apportées à la loi communale de 1989.

Je suis heureux du climat constructif qui a prévalu tout au long des débats qui ont animé notre commission de l'Intérieur pendant plus d'un an. Cette attitude consensuelle a permis au groupe PRL-FDF d'apporter certaines pièces maîtresses au nouvel édifice. Ainsi, la suppression de la voix délibérative du gouverneur, le droit d'interpellation des citoyens et la consultation populaire sont autant d'innovations qui trouvent leur origine dans des amendements libéraux, dont nous sommes heureux qu'ils aient été soutenus par l'assemblée.

Je regrette cependant la frilosité et le conservatisme de ceux de nos collègues qui n'ont pas osé se joindre à l'attitude libérale en rejetant nos amendements sur la motion de méfiance constructive, sur la diminution du nombre de conseillers provinciaux et sur l'optimalisation de la consultation populaire.

Je me suis déjà exprimé sur le prolongement que doit connaître le travail législatif entamé au Sénat pour réaliser une réforme profonde et globale de nos institutions provinciales. Et je réaffirme à cette tribune la disponibilité et l'intérêt du groupe PRL-FDF pour relever le double pari d'une simplification du système institutionnel belge général, tout en conservant des institutions de proximité, parmi lesquelles la province trouverait certainement sa place. (*Applaudissements.*)

M. le président. — La parole est à M. Daras pour une explication de vote.

M. Daras (Écolo). — Monsieur le président, je demanderai au groupe SP de transmettre mes compliments au ministre de l'Intérieur, lequel a été absent pendant toute la durée des travaux sur ce sujet.

Selon que l'on est optimiste ou pessimiste, on considère une bouteille comme à moitié pleine ou à moitié vide. Aujourd'hui, nous serons pessimistes et la considérerons comme à moitié vide; par conséquent, nous ne pouvons pas être satisfaits. Nous pensons que, dans les événements qui secouent notre pays, le mode de culture qui est associé au pouvoir est essentiel. Et très souvent, trop souvent, c'est une culture de l'abus qui a prévalu. À cette culture de l'abus nous voulons substituer une culture de la responsabilité, qui doit en premier lieu se manifester par la responsabilité d'un exécutif devant l'assemblée élue. Nous avons d'autres sources d'insatisfaction, mais le seul fait — et je m'excuse auprès des collègues qui ont soutenu les amendements allant dans ce sens-là — de refuser aujourd'hui la responsabilité d'un exécutif devant l'assemblée élue est pour nous absolument inacceptable. Et malgré toutes les qualités de ce texte, nous sommes obligés, pour cette raison, de ne pas l'adopter. Croyez bien que j'en suis désolé. (*Applaudissements.*)

M. le président. — La parole est à M. Nothomb pour une explication de vote.

M. Nothomb (PSC). — Monsieur le président, même si nous étions partisans d'une modernisation plus radicale, si nous voulions aller plus loin dans la voie de la démocratisation, notamment au moyen de la motion de méfiance constructive, nous sommes très heureux d'apporter notre soutien à l'ensemble de la proposition de loi qui sera soumise à notre vote, et ce pour différentes raisons.

Tout d'abord, parce qu'elle modernise une institution jouant un rôle intermédiaire important entre les pouvoirs communaux et les pouvoirs fédéraux communautaires et régionaux.

Ensuite, parce que la commission de l'Intérieur du Sénat a travaillé pendant un an dans un esprit de consensus. Les membres se sont fait des concessions mutuelles en reconnaissant le bien-fondé des arguments avancés par les uns et les autres. Le Sénat devrait poursuivre dans cette voie en prenant le temps de moderniser certaines lois organiques par-delà le clivage majorité-opposition.

Enfin, parce qu'en modernisant la loi provinciale, nous confortons l'institution grâce à l'apport d'un certain nombre d'éléments de clarification et de rationalisation. Les provinces étaient contestées en raison de l'exercice opaque de contrôle politique et de l'existence de pouvoirs «paraprovinciaux» affranchis des critiques émanant de l'opinion publique et de l'opposition. Nous avons accompli des progrès considérables en permettant la création de régions provinciales et en contrôlant les A.S.B.L. provinciales. Ces mécanismes nouveaux offrent en effet une transparence considérablement accrue par rapport aux systèmes actuellement en vigueur.

Le groupe PSC se prononcera donc en faveur de cette proposition de loi. (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans voor een stemverklaring.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de voorzitter, de provincies zullen wel lichtjes worden hervormd, maar toch te veel een ongecontroleerd bastion van macht blijven, dat al te lang in dezelfde handen blijft. De Agalev-fractie zal het wetsvoorstel dus niet goedkeuren.

De voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Thijs voor een stemverklaring.

Mevrouw Thijs (CVP). — Mijnheer de voorzitter, de CVP-fractie is verheugd dat de Senaat na vijftien maanden voorbereidend werk vandaag eindelijk kan stemmen over het wetsvoorstel tot wijziging van de provinciewet. Wij betreuren evenwel dat de minister van Binnenlandse Zaken hier evenmin als vorige dinsdag, aanwezig is. Is dit een teken aan de wand?

De CVP-fractie meent dat in onze representatieve democratie de provincies een al te vaak ondergewaardeerde schakel vormen tussen, enerzijds, het gemeentelijke en, anderzijds, het regionale en federale niveau.

Tijdens de besprekingen van het wetsvoorstel heeft de Vlaamse regering laten weten dat zij het inopportuun vond de provinciewet fundamenteel te wijzigen, omdat elk gewest over enkele jaren toch zijn eigen provinciedecreet zal hebben. Zij struikelde vooral over de bepaling dat de bestendige deputatie bevoegd wordt voor het voorafgaand onderzoek van alle zaken die aan de provincieraad of aan haarzelf worden onderworpen. Zij is van mening dat in het gefederaliseerde België de federale wetgever niet langer de bevoegdheid heeft om dergelijke bepalingen uit te vaardigen.

Wij waren evenwel van mening dat wij, in afwachting van deze overheveling, toch onze medewerking aan het voorstel konden verlenen. Het leek ons vooral nuttig de provinciewet eens af te stoffen en een aantal uit de negentiende eeuw stammende mechanismen te moderniseren vooaleer ze naar de gewesten over te hevelen. Aangezien sinds 1994 de gemeenteraads- en provincieraadsverkiezingen gelijktijdig plaatsvinden, is het niet alleen zinvol, maar voor sommige aspecten ook noodzakelijk om de provinciewet in overeenstemming te brengen met de tijdens de vorige legislatuur vernieuwde gemeentewet. Een grondige politieke hervorming van de provinciale instellingen kan nog altijd na de regionalisering ervan plaatsvinden. Zij zal zelfs gemakkelijker kunnen worden uitgevoerd wanneer de provinciewet vooraf is gemoderniseerd en legistiek verrijkt.

De CVP-fractie zal het wetsvoorstel ten volle steunen en goedkeuren. Wij wensen van de provincie een krachtig, modern en democratisch beslissingsniveau te maken. De provincies kunnen een belangrijke rol blijven spelen, maar slechts op voorwaarde dat provincieraden en bestendige deputaties zelf ook ernstige inspanningen leveren om zich naar de bevolking toe te profileren. De eerste belangrijke stap in de modernisering is nu gezet. De CVP hoopt dat het wetsvoorstel nu ook zeer snel in de Kamer zal worden behandeld, zodat de nieuwe provinciewet dan eindelijk van kracht kan worden. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux voor een stemverklaring.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, hoewel er vijf maanden lang zeer hard werd gewerkt aan het wetsvoorstel, valt de vrucht van al die arbeid erg tegen. Er werd wel een en ander afgestoft, maar wat er nu tevoorschijn komt, is niet bepaald fris en mooi te noemen. Het resultaat is niet bepaald een voorbeeld van de democratische doorzichtigheid en inspraak die wij wensen. De kleine stapjes vooruit die er ook wel worden gedaan, charmeren ons alleszins niet in die mate dat wij voor het wetsvoorstel kunnen stemmen. De Voksuniefractie zal zich dan ook onthouden.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Pinoie voor een stemverklaring.

De heer Pinoie (SP). — Mijnheer de voorzitter, bij deze stemverklaring verwijs ik in de eerste plaats naar de uiteenzettingen die collega Van der Wildt en ikzelf hebben gehouden tijdens de be-

spreking van het wetsvoorstel. Daarin hebben wij uitvoerig geargumenteed waarom de SP-fractie dit wetsvoorstel goedkeurt. Het zal er immers toe bijdragen dat de provincies een noodzakelijk, onmisbaar en volwaardig bestuursniveau worden of blijven. De SP-fractie zal dus met overtuiging het wetsvoorstel goedkeuren. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Vergote voor een stemverklaring.

De heer Vergote (VLD). — Mijnheer de voorzitter, het verheugt onze fractie dat zij een positieve bijdrage heeft mogen leveren tot de democratisering van de provincies. Wij wilden op sommige domeinen, met ons congres over de burger en de democratie in het achterhoofd, inderdaad nog iets verder gaan. Wij betreuren vooral dat de constructieve motie van wantrouwen uiteindelijk niet is goedgekeurd; dit zou immers voor de machthebbers een teken van nieuwe politieke cultuur zijn geweest. Toch zullen wij het voorstel van nieuwe provinciewet goedkeuren. (*Applaus.*)

M. le président. — La parole est à M. Mouton pour une explication de vote.

M. Mouton (PS). — Monsieur le président, premièrement, le groupe socialiste se réjouit qu'un large consensus se soit dégagé pour moderniser la loi provinciale.

Deuxièmement, nous serons plus heureux encore lorsque nous aurons obtenu la régionalisation de la législation organique relative aux provinces et aux communes. (*Applaudissements.*)

M. le président. — Nous passons au vote sur l'ensemble de la proposition de loi.

Wij gaan over tot de stemming over het wetsvoorstel in zijn geheel.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

59 membres sont présents.

59 leden zijn aanwezig.

48 votent oui.

48 stemmen ja.

9 votent non.

9 stemmen neen.

2 s'abstiennent.

2 onthouden zich.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

Il sera transmis à la Chambre des représentants.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Bock, Bourgeois, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes Cornet d'Elzuis, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Erdman, Foret, Goris, Happart, Hazette, Hostekint, Hotyat, Lallemand, Mmes Lizin, Maximus, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Mouton, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, M. Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghé, Mme Van der Wildt, MM. Vautmans, Vergote, Verhofstadt, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

MM. Boutmans, Buelens, Ceder, Daras, Mme Dua, MM. Jonckheer, Raes, Van Hauthem et Verreycken.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Anciaux et Vandenbroeke.

M. le président. — L'adoption du projet de loi modifiant la loi provinciale implique que les autres propositions de loi viennent à tomber.

De goedkeuring van het wetsontwerp tot wijziging van de provinciewet impliceert dat de andere wetsvoorstellen vervallen.

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER VERREYCKEN AAN DE EERSTE MINISTER OVER «DE NIEUWE POLITIEKE CULTUUR»

Stemming over de gewone motie

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. VERREYCKEN AU PREMIER MINISTRE SUR «LA NOUVELLE CULTURE POLITIQUE»

Vote sur la motion pure et simple

De voorzitter. — Dames en heren, tot besluit van de vraag om uitleg van de heer Verreycken aan de eerste minister over «de nieuwe politieke cultuur» werden twee moties ingediend.

Mesdames, messieurs, deux motions ont été déposées en conclusion de la demande d'explications de M. Verreycken au Premier ministre sur «la nouvelle culture politique».

De ene, de gewone motie, door de heer Caluwé, mevrouw Lizin en de heer Moens, luidt :

«De Senaat,

Gehoord de vraag om uitleg van de heer Verreycken en het antwoord van de eerste minister,

Gaat over tot de orde van de dag.»

«Le Sénat,

Ayant entendu la demande d'explications de M. Verreycken et la réponse du Premier ministre,

Passe à l'ordre du jour.»

De andere, door de heer Raes, luidt :

«De Senaat,

Gehoord de vraag om uitleg van de heer Verreycken en het antwoord van de eerste minister,

Stelt vast dat meerdere politici genoemd worden in «onfrisse praktijken» en dat de kiezer deze politici heeft afgevaardigd zonder kennis te hebben van laakbare activiteiten,

Dringt erop aan dat de regering een stap terugzet en dat zij hierdoor aan de kiezer de gelegenheid geeft zijn vertrouwen in de besproken politici of partijen te bevestigen of hun dit vertrouwen te ontfangen.»

«Le Sénat,

Ayant entendu la demande d'explications de M. Verreycken et la réponse du Premier ministre,

Constate que plusieurs hommes politiques sont cités dans le cadre de «pratiques douteuses» et que l'électeur a délégué ceux-ci sans avoir connaissance d'activités répréhensibles;

Insiste pour que le gouvernement se retire en offrant à l'électeur la possibilité de confirmer sa confiance dans les hommes politiques ou les partis concernés ou de leur retirer cette confiance.»

Overeenkomstig ons reglement stemmen wij over de gewone motie die de voorrang heeft.

Conformément à notre règlement, nous votons sur la motion pure et simple qui bénéficie de la priorité.

Het woord is aan de heer Verreycken voor een stemverklaring.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, wat mij opviel bij het indienen van deze gewone motie was dat één van de ondertekenaars op dat moment niet aanwezig was. Ik leid daaruit af dat er voor de gewone moties dus voorgetekende formulieren klaarliggen, zodat bij het indienen van een gemotiveerde motie ook een gewone motie kan worden ingediend. Of de indieners nu al dan niet aanwezig zijn speelt geen enkele rol.

Dit is volgens mij een illustratie van de manifeste vlucht voor de verantwoordelijkheid die moet worden genomen bij het zich uitspreken over de gemotiveerde moties, die handelen over de grond van de zaak. Er wordt telkens opnieuw een gewone motie ingediend om zijn gezicht niet te moeten tonen en om vooral geen gezichtsverlies te moeten lijden bij de stemming over de grond van de zaak.

Ik betreur dit en ik blijf pleiten voor een stemming over de gemotiveerde motie in plaats van over de gewone motie. Ik vind het zinnetje «... gaat over tot de orde van de dag» een aanfluiting van de senatoriale verantwoordelijkheid. Wij zullen de gewone motie, zoals altijd trouwens, niet goedkeuren, zonder veel hoop evenwel dat de gemotiveerde motie in dit geval zal worden aangenomen.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux voor een stemverklaring.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, ik kan bevestigen dat er na de vraag om uitleg van de heer Verreycken plotseling een gewone motie te voorschijn kwam, ondertekend door senatoren die niet aanwezig waren tijdens het stellen van de vraag om uitleg, het antwoord van de eerste minister of de repliek van de heer Verreycken. Dit is gewoon misbruik maken van het systeem. Ik meen dat de Senaat zich hierover toch eens grondig zal moeten buigen.

M. le président. — La parole est à M. Foret pour une explication de vote.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le président, nous nous abstiendrons lors du vote sur la motion pure et simple. Cette abstention ne doit nullement créer le doute quant à notre opposition au gouvernement. Cependant, nous voulons éviter tout risque de voir un vote purement négatif être interprété comme étant l'adoption des intentions et du texte de la motion de M. Verreycken. (*Applaudissements.*)

M. le président. — Le vote commence.

De stemming begint.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

60 leden zijn aanwezig.

60 membres sont présents.

35 stemmen ja.

35 votent oui.

14 stemmen neen.

14 votent non.

11 onthouden zich.

11 s'abstiennent.

Derhalve is de gewone motie aangenomen.

En conséquence, la motion pure et simple est adoptée.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Bourgeois, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pètre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Lallemand, Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers,

Milquet, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, M. Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Anciaux, Buelens, Ceder, Coene, Devolder, Goris, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandebroeke, Van Hauthem, Vautmans, Vergote, Verhofstadt et Verreycken.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Bock, Boutmans, Mme Cornet d'Elzuis, MM. Daras, De Decker, Desmedt, Destexhe, Mme Dua, MM. Foret, Hazette et Jonckheer.

ORDRE DES TRAVAUX

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

M. le président. — Mesdames, messieurs, le bureau vous propose pour la semaine prochaine l'ordre du jour suivant.

Jeudi 27 février 1997, le matin, à 10 heures.

1. Révision de l'article 41 de la Constitution. Projet de texte complétant l'article 41 de la Constitution par des alinéas 2, 3 et 4.

2. Pour mémoire: projet de loi relative au financement du projet T.G.V. (Procédure d'évocation.)

3. Proposition de résolution relative au dépôt des déchets nucléaires faiblement radioactifs.

4. Proposition de loi modifiant l'article 104, 8°, du Code des impôts sur les revenus 1992 en vue de protéger le patrimoine culturel immobilier.

L'après-midi à 15 heures.

1. Prise en considération d'une proposition de loi.

2. Questions orales.

3. Proposition de loi modifiant et complétant les dispositions du Code civil concernant les règles particulières aux baux relatifs à la résidence principale du preneur.

4. Proposition de loi visant à réduire la violence conjugale.

Proposition de loi abrogeant l'article 413 du Code pénal.

À partir de 18 h 30:

a) Vote nominatif sur la disposition constitutionnelle dont la discussion est terminée. (Vote à la majorité prévue par l'article 195, dernier alinéa, de la Constitution).

b) Votes nominatifs sur l'ensemble des autres points à l'ordre du jour dont la discussion est terminée.

Dames en heren, het bureau stelt voor aanstaande week de volgende agenda voor.

Donderdag 27 februari 1997, 's ochtends om 10 uur.

1. Herziening van artikel 41 van de Grondwet. Ontwerp van tekst houdende aanvulling van artikel 41 van de Grondwet met een tweede, derde en vierde lid.

2. Pro memorie: wetsontwerp betreffende de financiering van het HST-project. (Evocatieprocedure.)

3. Voorstel van resolutie betreffende de berging van laagactief kernafval.

4. Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 104, 8°, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, met het oog op de bescherming van het onroerend cultureel erfgoed.

's Namiddags om 15 uur.

1. Inoverwegingneming van een wetsvoorstel.

2. Mondelinge vragen.

3. Wetsvoorstel tot wijziging en aanvulling van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek houdende de regels betreffende de huurovereenkomsten met betrekking tot de hoofdverblijfplaats van de huurder in het bijzonder.

4. Wetsvoorstel strekkende om het geweld binnen het gezin aan banden te leggen.

Wetsvoorstel tot opheffing van artikel 413 van het Strafwetboek.

Vanaf 18.30 uur.

a) Naamstemming over de afgehandelde grondwetsbepaling. (Stemming met de meerderheid bepaald in artikel 195, laatste lid, van de Grondwet.)

b) Naamstemmingen over het geheel van de andere afgehandelde agendapunten.

Is de Senaat het eens met deze regeling van de werkzaamheden?

Le Sénat est-il d'accord sur cet ordre des travaux? (Assentiment.)

Dan is hiertoe besloten.

Il en est ainsi décidé.

HERZIENING VAN DE GRONDWET

RÉVISION DE LA CONSTITUTION

HERZIENING VAN ARTIKEL 130 VAN DE GRONDWET

Stemming

RÉVISION DE L'ARTICLE 130 DE LA CONSTITUTION

Vote

De voorzitter. — Dames en heren, wij moeten ons nu uitspreken over de bepaling van de Grondwet die ter herziening wordt voorgelegd, met de meerderheid vereist door artikel 195, laatste lid, van de Grondwet. Wij gaan uit van de tekst voorgesteld door de commissie.

Nous devons nous prononcer maintenant, par un vote à la majorité requise par l'article 195, dernier alinéa, de la Constitution, sur la disposition de la Constitution soumise à révision, telle que proposée par la commission.

Het woord is aan de heer Anciaux voor een stemverklaring.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, om de redenen die ik reeds heb aangehaald, had ik mij voorgenomen om tegen de herziening van artikel 130 van de Grondwet te stemmen. Ik moet nochtans toegeven dat de oproep van mijn Duitstalige collega mij niet helemaal koud heeft gelaten. Ik wil mij niet laten leiden door een vorm van paternalisme en zeggen dat de Duitstalige Gemeenschap in het land minder goed dan ik zou weten wat past. Daarom heeft mijn fractie beslist om zich te onthouden in plaats van tegen te stemmen.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Hauthem voor een stemverklaring.

De heer Van Hauthem (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, wij hebben ons bij de stemming in de commissie onthouden. Wij zullen in plenaire vergadering hetzelfde doen, niet omdat wij niet willen dat de Duitstalige Gemeenschap wat dit aspect betreft dezelfde bevoegdheden zou krijgen als de andere gemeenschappen, wel integendeel. Wij onthouden ons omdat deze toewijzing pas nu gebeurt. Uit de motivering van de indieners blijkt immers duidelijk dat deze bevoegdheid tot nu toe nog niet was toegekend aan de Duitstalige Gemeenschap omdat men de Franstalige minderheid wou beschermen. Wij kennen dit liedje: wanneer de Franstaligen in de minderheid zijn, beroepen zij zich op rechten en bescherming, wanneer zij in de meerderheid zijn, zijn er geen minderhe-

den meer. De indieners zeggen dat de feiten dit probleem van de baan hebben geholpen en er daarom geen beletsel voor een overheveling van de bevoegdheid meer is.

Wij zullen ons bij de stemming onthouden omdat wij deze hypocrisie willen aanklagen. (*Applaus.*)

M. le président. — Nous passons au vote.

Wij stemmen over de bepaling.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

59 membres sont présents.

59 leden zijn aanwezig.

52 votent oui.

52 stemmen ja.

7 s'abstiennent.

7 onthouden zich.

M. le président. — Je constate que le quorum et la majorité requis par l'article 195 de la Constitution sont atteints. La disposition est donc adoptée. Elle sera transmise à la Chambre des représentants.

Ik stel vast dat het quorum en de meerderheid, zoals artikel 195 van de Grondwet vereist, bereikt zijn. De bepaling is dus aangenomen. Ze zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Ont voté oui:

Ja hebben gestemd:

MM. Bock, Bourgeois, Boutmans, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Coene, Mme Cornet d'Elzius, M. Daras, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hazette, Hostekint, Hotyat, Jonckheer, Lallemand, Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Mouton, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, M. Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbacq, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Vautmans, Vergote, Verhofstadt, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Se sont abstenus:

Onthouden hebben zich:

MM. Anciaux, Buelens, Ceder, Raes, Vandembroeke, Van Hauthem et Verreycken.

VOORSTELLEN

Inoverwegingneming

Mededeling van de voorzitter

PROPOSITIONS

Prise en considération

Communication de M. le président

De voorzitter. — Er werden geen opmerkingen gemaakt betreffende de inoverwegingneming van de voorstellen waarvan sprake bij het begin van onze vergadering. Ik veronderstel dus dat de Senaat het eens is met de voorstellen van het bureau.

Aucune observation n'ayant été formulée quant à la prise en considération des propositions dont il a été question au début de la séance, puis-je considérer qu'elles sont renvoyées aux diverses commissions compétentes? (*Assentiment.*)

Dan zijn de voorstellen in overweging genomen en naar de aangeduide commissies verwezen.

Ces propositions sont donc prises en considération et renvoyées aux commissions indiquées.

De lijst van die voorstellen, met opgave van de commissies waarnaar ze zijn verwezen, verschijnt als bijlage bij de *Parlementaire Handelingen* van vandaag.

La liste des propositions avec indication des commissions auxquelles elles sont renvoyées, paraîtra en annexe aux *Annales parlementaires* de la présente séance.

Mesdames, messieurs, notre ordre du jour est ainsi épuisé.

Onze agenda voor vandaag is afgewerkt.

Le Sénat se réunira le jeudi 27 février 1997 à 10 heures.

De Senaat vergadert opnieuw donderdag 27 februari 1997 om 10 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(*La séance est levée à 18 h 25.*)

(*De vergadering wordt gesloten om 18.25 uur.*)

ANNEXE — BIJLAGE

Prise en considération — Inoverwegingneming

Liste des propositions prises en considération :

A. Proposition de loi :

relative aux ressources prises en considération pour le calcul du minimum de moyens d'existence (de M. Santkin).

— Envoi à la commission des Affaires sociales.

Lijst van de in overweging genomen voorstellen :

A. Wetsvoorstel :

betreffende de inkomsten waarmee rekening wordt gehouden bij de berekening van het bestaansminimum (van de heer Santkin).

— Verzending naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

B. Propositions de résolution :

relative au rétablissement des droits de l'homme et au processus de paix au Soudan (de Mme Delcourt-Pêtre et consorts);

— Envoi à la commission des Affaires étrangères.

relative à l'égalité entre les hommes et les femmes en matière de réforme des pensions des travailleurs salariés (de Mme Bribosia-Picard et consorts).

— Envoi à la commission des Affaires sociales.

B. Voorstel van resolutie :

betreffende het herstel van de mensenrechten en het vredesproces in Sudan (van mevrouw Delcourt-Pêtre c.s.);

— Verzending naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

betreffende de gelijkheid van mannen en vrouwen ten aanzien van de hervorming van de pensioenregeling voor werknemers (van mevrouw Bribosia-Picard c.s.).

— Verzending naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.